

Елена Казанлъклиева

СТАНИ, СЪБУДИ СЕ,
ТЪРСИ ПЪТЯ

ЯМБОЛЪ
Печатница „Свѣтлина“ — Марангозовъ
1934 — № 293.

Залка

Елена Казанлъклиева

СТАНИ, СЪБУДИ СЕ,
ТЪРСИ ПЪТЯ

ЯМБОЛЪ
Печатница „Свѣтлина“ — Марангозовъ
1934 — № 93.

STANLEY C. BRADY, JR.
LONDON, ENGLAND

1900

Printed and Published by
W. & A. G. BARNES, 22, North Street, London, E.C. 4.

ПРЕДГОВОРЪ

Това, което е предъ тебе, читателю, тия нѣколко страници, не сж нѣкакви разкази или приказки измислени отъ авторката, за да ни позанимае малко, но това сж истински, чудни и вѣрни опитности на една душа, дълбоко чувствуваща връзката си съ невидимия свѣтъ, съ всичко живо въ природата, съ великата първопричина.

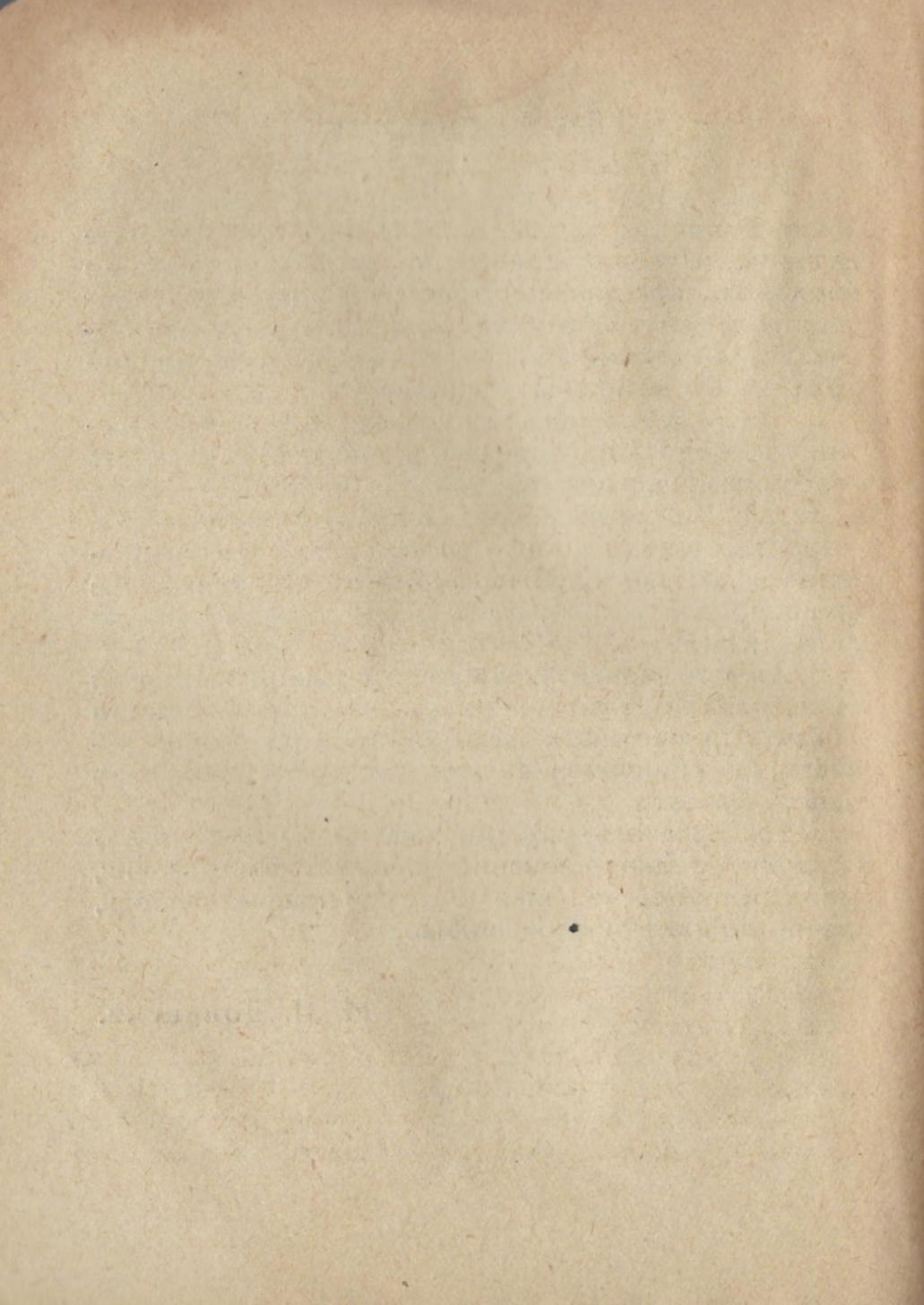
Това сж нѣколко отъ стотинитѣ нейни опитности, въ които тя е провѣрила много отъ истинитѣ, необходими да бждатъ знайни отъ всѣки, който иска да бжде ученикъ на дълбоката окултна наука.

Има истини, които сж отъ таково голѣмо значение за нашия животъ, че тѣхното познание може да преобрази този животъ, да го одухотвори и да го осмисли.

За този, който чувствува по-тънkitѣ трепети на оня вжтрешенъ мистиченъ животъ на душата — която прави опити да манифестира своето Божествено сжществуване — тия опитности ще бждатъ една реалность.

Тоя малъкъ трудъ ще даде — на този, който разбира — едни по-висши, по-чисти изживѣвания, единъ импулсъ на животъ къмъ повече любовъ, повече доброта и справедливостъ.

М. И. Долински.

КАКВО МИ РАЗКАЗА ЕДИНЪ ДУХЪ ПРЕЗЪ ЕДНА РОЗА

Веднѣжъ се спрѣхъ до една хубава разцѣвнала роза и искахъ нѣжно да я погалея. Едно дете прибърза предъ мене и искаше да я откъсне, но азъ веднага му спрѣхъ ржката, защото видѣхъ, че духътъ на розата потрѣпна и искаше да спре ржката на детето. Почакай, детенце, казахъ му азъ, да чуемъ какво ще каже розичката, и, ако ни позволи, тогава. Вдълбочихъ се въ нея и зачухъ гласътъ на розичката, която ми говорѣше тихо и кротко, чудна приказка ми разказваше за своя животъ. Какви борби и мъки е минала докато достигне до тази красива форма на цвѣтъ и благоухание!

„Когато се спрѣшъ при едно цвѣте, започна розичката, каквото и да е то, не го кжсай безразборно, защото, както ти щадишъ своя животъ и пазишъ хубавитѣ и мили спомени за скжпи дни, така и ний цвѣтята си имаме своя история за живота. До като сме стигнали до тази проява на една хубава роза или другъ цвѣтъ, колко мъки и страдания сме имали, за да научимъ добѣръ урокъ! Както вий считате живота си божественъ, така и ний сме частъ отъ него, макаръ въ друга форма. И затова нѣкога, когато минете презъ нашето царство, ще познаете какво струва розата, даже и най-простото цвѣтенце. И азъ бѣхъ нѣкога като васъ профанъ, кжсахъ цвѣтята, скубѣхъ тревитѣ, биехъ безжалостно животнитѣ, защото бѣхъ галено дете и така бѣха ме възпитали, че всичко трѣбваше да ми се подчинява. Каквото срѣщахъ и ми се допа-

даше биехъ, ритахъ, скубѣхъ и ако нѣкой по-якъ ми се противи, ще кажа на родителитѣ ми и тѣ ще се намѣсятъ да ме защитятъ. Богато дете бѣхъ. Всичко охолно ми бѣше и всичко ставаше по моитѣ заповѣди. И слуги и слугини на менъ се подчиняваха, правѣха каквото кажехъ азъ. На улицата децата ме познаваха и още отъ далечъ бѣгаха, а тия, които оставаха наблизо, сгушваха се и се смръзваха. И тогава, споредъ желанието ми, или биехъ нѣкого, щипѣхъ го, извивахъ му ржцетѣ или навеждахъ главата му между краката ми, карайки го да брой колко плѣсници ще му ударя. Така вървѣше живота ми, бѣхъ станалъ страшилище на деца, на животни, и на растения.

Веднѣжъ, като станахъ и закусихъ като господарь и доволно се назаповѣдвахъ на всички въ дома, излѣзохъ, както всѣкога, да си направя обиколката и да хвана пакъ нѣкоя жертва въ пленъ. На среща ми идваше една козичка водена отъ едно малко момченце на 12—13 години. Безъ да мисля много, хванахъ козичката за рогчетата, мѣтнахъ се отгоре ѝ. Тя падна подъ тежестъта ми и нѣщо пукна въ нея. Тя била бременна. Кръвь бликна отъ нея. Момчето викаше съ силенъ ревъ и въ менъ за пръвъ пѣтъ настѣпи страхъ. Азъ сепообърнахъ и като видѣхъ, че нѣма никой, хукнахъ да бѣгамъ нагоре изъ единъ баиръ, който бѣше близо до града. Пристигнахъ уморенъ отъ тичане, лѣгнахъ на земята да си почина. Сърдцето ми силно затупка, а съзнанието ми сѣкашъ потъмне. Ушитѣ ми пищѣха, главата ме силно заболѣ и азъ бавно, съ мжка слѣзохъ отъ баира. Отидохъ си у

дома. Като ме видѣ моята майка, уплаши се. — „Какво ти е, чедо“, ме запита тя. — „Глава ме боли, ѝ отговорихъ“. — Да не те е билъ нѣкой, ме попита тя. Азъ поклатихъ отрицателно глава и лѣгнахъ. Бърже повикаха лѣкаръ единъ, двама, трима и четвърти дойде, но азъ, следъ нѣколко часа, се раздѣлихъ отъ този животъ. Чувахъ виковетъ на моитѣ неутешими родители, удряха се по главитѣ, но азъ като погледнахъ на тѣлото си, потръпнахъ. Моето малко тѣло бѣше покрито съ толкова грѣхове. А върху сърдцето ми лежаха козичката и яренцето, което сжщо бѣше умрѣло, заедно съ майката. Затворенъ въ моето пробудено съзнание, като въ черупка, около менъ се въртѣха картинитѣ на моитѣ грѣхове, които съмъ вършилъ на земята. Всичко тичаше по мене и ме гонѣше, протестираше за своя животъ. Гледамъ следъ менъ и предъ менъ вървятъ моитѣ дѣди и прадѣди. Едни, които бѣха предъ менъ ме сждѣха, за гдето съмъ опетнилъ тѣхното име, а другитѣ, които бѣха следъ менъ, похваляваха моитѣ постѣпки. А всички животни, насѣкоми, пчели, бръмбари, оси, комари, влѣчуги, змии, отгоре и отдолу, всички вървятъ по мене, съскать, кълватъ и искать своя животъ. Какво да правя, си мислѣхъ азъ и кжде да ида? Но, въ това време, нѣкой ми подшушна да влѣзна въ жабата, която токущо бѣше си издигнала главата да си улови мушички, за да се нахрани. Влѣзохъ въ нея, но тя, като чели ме почувства и взе да скача безпокойно; но ето че единъ мъжки кракъ стѣпи върху нея и азъ като изъ мѣхуръ отскочихъ изъ нея. Кжде да ида? Тия духове ме гонять още. Ето, едно червейче, което

се бѣше изправило съ главичката и което съ малкото си хоботче приемаше въздухъ. Азъ намѣрихъ малко отверстие и влѣзнахъ въ него. Но и то сѣкашъ ме почувствува и бърше загърчи мекото си тѣло. Кълвачъ се спушна и го грабна отъ земята, заедно бѣхме угостили кълвача. Но нѣщо стрелна кълвача и той се струпони на земята и азъ пакъ навънъ. Кжде да ида пакъ? Ето, виждамъ птичка, съ зяпнала устица хвърчи, за да си лови мухички. И азъ бърже поискахъ да влѣзна въ нея и влѣзнахъ въ нейната гуша. Но и тя стана неспокойна, хвъркаше ту на единъ клонъ, ту на другъ. Ето, зададе се момче (каквото нѣкога бѣхъ азъ), захвърли камъкъ. Падна птичката клета и азъ пакъ навънъ. Литнахъ въ пространството и бѣгахъ съ сила. Но кжде и у кого? На кого съмъ далъ подслонъ и сладка почивка? Азъ зная, че никой нищо не е видѣлъ добро отъ мене, освенъ юмруци, ританици, лоши и вулгарни думи. Кой ще ме приеме сега? Усѣтихъ, че нѣщо ме притегли съ една нишка при едно сжщество, а то бѣше баща ми, който отиваше къмъ една купчина прѣсть. Като стигна почна да плаче, да ме окайва и да ме нарича съ най-мило и галѣно име: защо съмъ така младъ заминалъ, та съмъ ги оставилъ така самички, безъ да иматъ едно чедо да ги утешава въ живота. Но азъ му шепнѣхъ и го утешавахъ: „Не плачи, татко, за моето грѣшно тѣло, азъ не съмъ тукъ, дето ме търсишъ, азъ минавамъ тежъкъ животъ и се намирамъ въ окаяно положение. Изпждень отъ Божията милость, азъ търся подслонъ, но никой не ми го дава“. И той, като-че-ли усѣти една малка промѣна въ мисълта

си, изправи се и тръгнахме съ него. Вървѣйки по пѣтя, той се отби въ една черква, за да си запали една свѣщъ и да се помоли Богу. Тамъ, за нѣколко минути, намѣрихъ покой и рекохъ си ще остана тукъ въ нѣкой отъ прислужниците, за да прекарамъ въ миръ. Излѣзнахъ отъ баща си и влѣзнахъ въ една баба, която палѣше кандилата. Щомъ влѣзнахъ и тя започна да гаси кандилата. Зададе се нейната внучка и неочаквано я задърпа и зачука по главата. Тя уплашено загледа своята внучка и се чудѣше на тази небивала до сега изненада. Бабичката падна, прострѣ се предъ олтаря. Събраха се слугитѣ, излѣзе свещеника отъ олтаря и стана цѣла олелия. Азъ съ страхъ излѣзохъ отъ тамъ и пакъ литнахъ въ пространството. Стигнахъ до едно дърво и се спрѣхъ до него. Силенъ пороенъ дъждъ се излѣ и азъ, съ капкитѣ заедно, проникнахъ къмъ центъра на земята. Тамъ бѣше тъмно като въ мракъ. Чувствахъ, че около мене вървятъ и други същества, но както тѣ не ме виждаха, така и азъ тѣхъ не виждахъ. Страшна мжка ме обхвана и решихъ да излѣза скоро. На среща ми пакъ червейче. Влѣзохъ въ него, за да излѣза на бѣлия свѣтъ. И пакъ нѣкой кракъ го сгази и азъ пакъ останахъ навънъ. Къде да ида? Ето гледамъ една змия отворила устата си за жертва. Влѣзохъ въ нея. А преди туй видѣхъ опашката ѝ, че бѣше отсѣчена. А тя ми бѣше позната. Веднѣжъ азъ отивахъ на лозе, изпратенъ бѣхъ отъ баща си и носѣхъ въ ржката си брадва, за да я занеса на работника, който копаеше лозето. Баща ми бѣше му поржчалъ да отсѣче едно изсѣхнало дърво. Минавахъ покрай

тази змия и тя, като ме видѣ, опита се да бѣга. Азъ захвърлихъ брадвата по нея и отсѣкохъ опашката ѝ. Тази бѣше змията. И тя ме позна, защото, като влѣзнахъ въ нея, тя започна да гълта прѣстъ, за да ме повърне изъ себе си. Ето, че азъ бѣхъ пакъ навънъ. За мене почивка никжде нѣма, нито приютъ. Боже, рѣкохъ азъ, до сега бѣгахъ отъ тебе и искахъ да се укрія, но видѣхъ, че на всѣкжде си все Ти и ме познавашъ. Никое сщество, безъ Твоето повеление, не ме приема. Прости ми, дай подслонъ даже при най-тежката работа и при най-долния животъ, но дай ми миръ и покой! И въ това време почувствувахъ, че една нишка ме привлече и азъ се намѣрихъ въ единъ конъ. Конътъ обикаляше около едно колело и вадѣше вода, за да поиградина съ зеленчукъ. Той се върти, сиромашкиятъ, а камшика плющѣше по него. Ехъ, казахъ си азъ, какво ми е кривъ този конъ за мене? Но камшицитѣ се усилваха и сѣкашъ азъ изпитвахъ тѣзи удари. За въздишкитѣ на това търпеливо животно ми ставаше свидно. Дойде почивка на пладня. На коня туриха зобъ въ яслитѣ и той започна да се храни. Но моя гладъ съ какво да уталожя? Изведнѣжъ усѣтихъ нѣщо топло и меко въ устата си и почувствахъ се ситъ. Започна се пакъ работа. Колелото пакъ се завъртѣ, коня закрачи и камшицитѣ заплющѣха. — „Хубаво ли е тука“, чухъ единъ гласъ, безъ да видя нѣкой. — За мене е добре, му отговорихъ, че се приютихъ и намѣрихъ подслонъ и това съмъ заслужилъ. Но това животно напразно го биятъ и измжчватъ, тъй като отъ сутринъ до вечеръ безропотно работи. — „Ти, когато се изправишъ“

отговори ми гласътъ, и станешъ разуменъ въ живота, ще му послужишъ и ти въ нѣщо, което е полезно за неговия животъ. Той спечели приятель, а ти ще имашъ вѣренъ слуга нѣкога въ живота. Всѣко добро не остава никога невъзнаградено. Учи се на Божиитѣ закони. Ще видишъ сега положението на твоитѣ по-ниши братя — животни и когато се издигнешъ надъ тѣхъ съ свѣтлина, добре ще се грижишъ за тѣхния животъ. Ти видѣ какъ всичко те пждѣше отъ себе си и не ти даваше приемъ, но щомъ тѣ чуха разумния и любящъ духъ, тѣ те приеха въ себе си и безропотно изтърпяватъ камшицитѣ за тебъ, като знаятъ, че на тебе донасятъ облекчение. Тѣ познаватъ своя малъкъ животъ и вижъ какъ вси се покоряватъ и вси служатъ; Доброволно вси даватъ своята дажба: млѣко, вълна, трудъ, а вий като по-напреднали братя съ презрение съ отнасяте къмъ тѣхъ и не зачитате тѣхния трудъ за нищо. Тѣ добре разбиратъ всичко, при все че не говорятъ и повече изпълняватъ закона, който е сложенъ въ тѣхното подсъзнание. И пакъ дръпна нишката въ менъ и азъ се намѣрихъ въ една кравичка. Кравичката бѣ между малки, игриви момиченца, които тичаха следъ нея и я милваха, радваха ѝ се, даваха ѝ ярма, вода и тревичка. „Хубаво ли ти е тука“, пакъ ме попита сжщия гласъ, но не видѣхъ никого. — На мене е добре, но кравичката работи за мене, азъ стоя на готово. Пакъ ме привлѣче една нишка и азъ се намѣрихъ въ едно отъ тия весели деца. Почнахъ и азъ да служа на кравичката, да я милвамъ, да я реша, да я храня и да я посрещамъ отъ далеко. И когато почвахъ да

я галя, тя се триеше леко около менъ и внимателно ме гледаше въ очитѣ да не би да ме е наранила съ нѣщо. — Виждашъ ли какъ познаватъ животнитѣ добриятъ човѣкъ, продума тихия гласъ, вижъ какъ тѣ сж утчиви и внимателни. Направи сега сравнение съ първото си положение и сега, че на доброто добро се отзовава, а на лошото съ лошо. Разбирашъ ли сега, че има една разумна сила, която ржководи цѣлата вселена, съ всички малки и голѣми сжщества и Неговото око бди надъ всѣки животъ и гледа на Неговитѣ дѣла. Когато ти бѣгаше и се криеше, когато искаше да се приютишъ въ нѣкое животно, никой не те прие. Защо? — Защото бѣше каленъ, изпълненъ съ всички противни мисли, чувства и желаня. И ако бѣхме допуснали да останешъ въ нѣкое отъ тия животни или въ нѣкой човѣкъ, ти, следъ като се приютишъ и починешъ, би започналъ да изпольвашъ тѣлото на другитѣ за своитѣ лоши цели. И колко нещастни жертви биха тѣ станали! А така, когато ти тѣй набърже замина, ти бѣ отсжденъ и вързанъ въ своето съзнание за своитѣ престжпления. Научи този урокъ за винаги и когато станешъ годеиъ за работа, ще учишъ и тѣхъ. Животнитѣ не виждатъ нищо умно въ вашитѣ постжпки, тѣ страдатъ за васъ, благодарение на васъ грѣшни духове, които, за да се запазятъ отъ безизходното си положение, при нѣмане мѣсто за васъ въ другия свѣтъ—астрала — вие влизате въ животнитѣ. По наше повеление, тѣ ви пуцатъ, но страдатъ съ васъ заедно. За това, бждете умни, състрадателни, милостиви, любящи и гледайте на тѣхъ като на Божии сжщества,

които сжщо така идватъ за работа и ви помагатъ, а така сжщо и вий на тѣхъ Животътъ е единъ и сжщъ, раздѣленъ на форми за разни цели, но идеята е една и сжща. И пакъ дръпна нишката той и азъ се намѣрихъ въ човѣка, на когото бѣше козичката. Той бѣше взелъ друга козичка и яренцето бѣше при нея. Гледахъ я грижливо, водихъ я на паша, играехъ съ нея, милвахъ я, гонѣше ме тя и яренцето тичаше следъ насъ. И когато идваше време да я доя, тя ставаше кротка, заставаше предъ менъ съ своето виме и азъ я издояхахъ. Разбрахъ колко бѣха послушни животнитѣ, какъ доброволно жертваха всичко за насъ и не изпускаха погледъ отъ човѣка, когото обичатъ. И нишката пакъ ме придърпа и азъ се намѣрихъ у дома и влѣзохъ въ едно малко момче на около 12 години, което бѣха взели моитѣ родители, за да се утешатъ. Но тѣ пакъ по сжщия пжтъ го водѣха — галѣха го и то вземаше преднина на всичко. И когато го виждахъ да се завтичва и кжса розичкитѣ или друго цвѣтче, азъ го спирахъ съ мисълъ и му казвахъ: „Стой, братко, не кжсай тази розичка, тя е дрешката на една страдна душа, която е гонена и минала презъ много пжтища, докато получи тукъ почивка. Стой, не кжсай, почини си, погледай я, порадвай ѝ се и вижъ какъ ти се усмихва, какъ поглъща лжчитѣ на топлото слънце и диша отъ чистия въздухъ. Научи се да бждешъ послушно, да уважавашъ, почиташъ всичко предъ тебе. Всѣко сжщество носи страдание и едва понася своята тежестъ“. А когато го виждахъ да се катери по дръвчетата, да чупи клони, да кжса зелени плодове, азъ пакъ го спи-

рахъ съ мисълта си. „Стой, не бутай това дръвче, тукъ има една гонена душа отъ всички, преминала презъ всички страдания и страхове, стои тя тука, размишлява за своя миналь животъ и се учи на смирение и жертва“. Завеждахъ го въ гората и като виждахъ изворче, очиствахме го и приготвихме чиста вода за пжтника. На поточето поправяхме пжть, на клюналото цвѣтенце давахме водица, на пречупеното забивахме колче, на умореното животно давахме отдохъ, на жадното — водица, на гладното — хлѣбець. На отрудения работникъ помагахме, на натоварения — вземахме отъ товара му, а на немирнитѣ деца ставахме приятели, като имъ показвахме пжтя, по който трѣбва да вървятъ. Така минаваше времето леко и ний бѣхме нераздѣлни съ тая душа. Защото, както тя помагаше на мене, така и азъ чрезъ нея изправяхъ своитѣ грѣшки, а то се учеше отъ мене и избѣгваше всички грѣшки, които носѣха тежки послѣствия“.

И тъй, мила сестрице, отъ моитѣ мжки и страдания, отъ моитѣ сълзи и тежки преживѣвания, азъ добихъ чистота и смирение, отъ които ангелитѣ направиха тази чудна роза, дреха красива, ефирна. Нека ѝ се порадвамъ. Когато пакъ дрѣпне нишката моя ржководителъ и влѣзна въ друга форма, тогава може да се пожертвува старата. И когато се срещнемъ нѣкжде, при нѣкоя нова форма, ще ти разправа пакъ своята история.

Сега разбра, нали, за историята на грѣховетѣ и началото на доброто. Грѣхътъ започва отъ преищане, недоволство, насилие, а доброто — отъ желание да помогнешъ на другитѣ и да си дово-

ленъ отъ всичко, което имашъ и да знаешъ защо го имашъ. Защо си на това мѣсто, при тия условия, защо носишъ тѣзи страдания? — За да изгладишъ едно лошо минало. Разбери, миличка, тази приказка за розичката и разправи на всички, които искатъ да чуятъ. Разбирай и влизай на всички въ страданията, не презирай падналитѣ души, а имъ помагай. Давай възможность на всѣка душа да се изправи, да се развива въ живота, това е пжтя на доброто, това е пжтя на любовта.

ЕДНО ОТЪ ПЪТУВАНИЯТА МИ ВЪ ДРУГИЯ СВѢТЪ

Следъ всичкия ми дневенъ трудъ, азъ се отдадохъ на почивка и пожелахъ да потопя мисълта си въ по-висшия миръ, за да я пречистя отъ това обикновено състояние на грижи. Обърнахъ се съ молба къмъ моя духовенъ ръководителъ да ми изпрати една душа, която да е свободна въ този моментъ, за да можемъ да отпътуваме съ нея до една близка сфера. И наистина, следъ малко предъ менъ се изправи моя малъкъ приятелъ, който винаги ме посещава, но отъ скоро не бѣхме се виждали. Този мой приятелъ е заминалъ отдавна за оня свѣтъ и понеже се много обичахме, то ний често се срещаме и винаги сме били полезни единъ на другъ. Той вежливо ме поздрави и каза: „Ето, на твоитѣ услуги съмъ, сестричко, какво обичашъ“? — Мило братче, тъкмо се замислихъ за тебъ, дали не си свободенъ, за да се поразходимъ двама.

— Видишъ ли какъ съмъ възприелъ твоята мисълъ и навреме се отзовахъ, каза ми той — Да, казахъ азъ, дали ти си възприелъ отъ мене или азъ отъ тебе, не зная, но важното е, че ние пакъ сме заедно.

— Желаяшъ ли да дойдешъ съ мене до мое-то жилище, въ което се намирамъ сега, каза ми той. И ний тамъ постоянно си мѣнимъ мѣстата, споредъ вътрешното ни състояние. Само че ний можемъ да станемъ за васъ видими и невидими.

Може да минешъ покрай насъ и да не можешъ да ни видишъ. Но това не значи, че ний не съществуваме. Всичко това става споредъ нашето вътрешно състояние. Но сега, какъ искашъ да пжтуваме? Да проектираме мисълта си направо къмъ мѣстото, или искашъ да те преведа презъ свѣта на формитѣ? Ако искашъ, ще те заведе презъ пжтища, презъ високи балкани, рѣки, долини и ще стигнемъ на мѣстото. И това си има своята красота. Азъ му казахъ: „Понеже днесъ съмъ ти гостенка на твоето жилище, по който начинъ искашъ ме заведи. Когато мой гостенинъ ми идва у дома, азъ ще го посрещна както моята любовъ ме движи. Тукъ, у насъ, има и коли и каляски, тренове, автомобили и аероплани, а тамъ вие какво имате“? А той ми каза: „Тукъ може и съ бързината на мисълта и съ бързината на свѣтлината. Мисълта е най-бърза. И въ свѣтлината има своята приятностъ, както кога вървишъ съ тренъ, автомобилъ или каляска, вървишъ и разглеждашъ чудни картини“. — Е, добре, какъ се възпроизвеждатъ тѣзи картини, питахъ го азъ, понеже ти ми казвашъ, че може да се вижда и невижда? Кажи ми нѣщо отъ това, което знаешъ, за да мога и азъ да освѣтля други, които ме питатъ. Напр. защо едни не могатъ да виждатъ другия свѣтъ, а други го виждатъ? — Защото трѣбва всѣки да работи върху този неговъ вътрешенъ свѣтъ. Човѣкътъ се е концентриралъ само въ външния свѣтъ, свѣтътъ на формитѣ, и мисли, че това е вѣчното. Когато виждаме, че розата е цвѣнала, ние се спираме само върху нейната форма, а отъ кжде иде тя, защо иде, каква

цель носи, кой е станалъ причина за нейното проявяване, за това мълчимъ, а се привързване само къмъ формата и безъ да знаеме защо е създадена, ние почваме да градиме нашитѣ желанія по своему. А когато дойде време за този животъ и той започне да си отива на своето мѣсто, ний почваме да скърбимъ, а това е неразбиране. Всѣка една форма, която е проявена, си има своята цель. Може да ти го дадатъ като цвѣте, като дете, като богатство, като красота, като знание, но това има своята специфична цель и ти трѣбва да се стараешъ да я разберешъ и да отслужишъ на тия сжщества, които ти го изпращатъ. — Тѣ искатъ нѣщо отъ тебе, да направишъ нѣщо, което да е въ услуга и на тѣхъ и на тебе. Ако ли мислишъ, че тази форма на човѣкъ, или цвѣте, или каквото и да е, се дава само за тебъ и ти използувашъ всичкитѣ му сокове за твоята личностъ, единъ день, колкото връзки и да си направила отъ този животъ, ще ги изрѣжатъ и ти ще останешъ безнадеждно разрушена и въ плачевно състояние, защото си градила на чуждъ животъ. Но сега нека поспремъ разговора и да вървимъ, защото времето минава.

— Е, ти значи си ми гостенка, нали? И на мое разположение си, така потвърди ти преди малко.

— Да, подчертахъ неговитѣ думи.

Дигна си той дѣсната ржка нагоре и подвижи я въ дѣсно и ний почнахме да се движимъ бавно и леко, като че ли нѣкой тихъ вѣтрецъ ни носѣше и картинитѣ се нижеха предъ очитѣ ни. Едни ги виждахъ ясно, а други не.

— Виждаш ли всичко ясно, ме попита малкия приятел.

— Не, отговорихъ, не всичко ясно виждамъ.

— Знаеш ли защо?

— Не.

— Защото отдавна не си пжтувала и мисълта ти не може да се движи съ такава скоростъ.

— Да, така е, правъ си. Въ първитъ години азъ много пжтувахъ изъ невидимия миръ и най-голъма приятностъ изпитвахъ, даже често ходихъ и изъ по-висшитъ сфери. Виждахъ такива чудни нѣща, които ползуваха моята душа и духъ. После дойдоха едни малки противоречия въ мене и засъднаха на едно мѣсто и дълго имахъ борби и въ умътъ и въ сърдето, до като най-после разрешихъ своята задача въ живота и отъ ново духътъ ми се въздигна.

— Ехъ, иска се работа, мила приятелко. Тамъ, кждето ти е сърдето, тамъ ти е окоето. На кждето ти е привлѣчено вниманието и свѣтлината тамъ отива.

И тъй, стигнахме въ една хубава градина, която бѣше чудна по своята красота. Единъ трендафилъ се бѣше разлистилъ и разцвѣналь съ толкова хубави рози и разливаше своя ароматъ.

— Внимавай, каза ми той, не се пренасяй само въ формата, но вгълби се въ нейната целъ. Потопи мисълта си дълбоко и вслушай какво ще ти се открие въ нея.

На дѣсно, показа ми една бѣла хубава кжщичка, а около нея бѣха наредени нѣщо като беседки съ много оригинални столчета.

— Тукъ нѣма такива вещи за употрѣбление, както на земята, а у насъ, ето, вижъ: живи цвѣтя. тѣ се бѣха сплѣли и образували чудни форми, които ту като букви, ту като цифри, съчетани по единъ особенъ начинъ и ако знаешъ да четешъ, ще разгадаешъ чудни работи.

— Седни, каза той, мила и скъпа гостенко. Ти ми каза така да те наричамъ, нали? Пъкъ азъ го погледнахъ въ очитѣ и си мислѣхъ, кжде ли ме кани да седна? — Седни, седни на тия красиви столчета, това съмъ приготвилъ за тебе. Ний тука сме бързи майстори, бърже градимъ и строимъ и следъ целъта можемъ да го разградимъ и да поставимъ всѣко нѣщо на мѣстото. Само че, тука като събаряме, прахъ не се дига, коваемъ безъ гвоздеи и трески не оставатъ. Погледна ме усмихнато и пакъ ми каза: — Седни, седни. Чудно ли ти се вижда това?

— Не, отговорихъ азъ, защото има нѣща, които не знаемъ и не сме видѣли, обаче, тѣ все пакъ съществуватъ. И да не знаешъ и да отричашъ, нѣщата все пакъ съществуватъ, има ги. Въ човѣка трѣбва да има единъ силенъ стремежъ и непреривенъ потокъ, да научи, да открие тѣхния смисълъ.

— Вижъ, колко приятно е тукъ, каза ми той, колко атмосферата се чувства чиста и лека.

— Е, и ний имаме у насъ високи и чисти балкани, по две—три хиляди метра високи, но тукъ е съвсемъ друго. Отъ що зависи тази чистота?

— Чистота на мисълъ и чувства, чистота на стремежи и движение отъ любовъ. Единъ день, го-

гато се пречисти земята и тамъ ще се чувствува такава лекота.

Въ този моментъ, когато се разговаряхме и беседвахме въ такава една приятна обмѣна на мисли, предъ насъ застанаха двама бѣли братя и ни поздравиха. Малкия ми приятелъ стана веднага и азъ следъ него. Доближи се той съ благоговение до този братъ, който бѣше въ лѣво, направи единъ поздравъ, който съмъ виждала ангелитѣ да правятъ и изрече една формула, която азъ не можахъ да разбера. Като погледнахъ въ лицето на другия братъ, азъ видѣхъ моя ржководителъ, който винаги ми се е явявалъ и сме пжтували съ него често.

— Искате ли да идете още по-далечъ и да видите още по-красиви кжщи? — Азъ изявихъ желание и тръгнахме.

Веднага се намѣрихме на друго мѣсто, гдето имаше цѣли пространства съ малки разнообразни цвѣтенца, а на друга страна разсадници отъ дрѣвчета, които бѣха съ различна голѣмина и отъ различна култура и представляваха нѣщо като пентограма.

— Виждате ли, мои малки любители на знанието, какво можете да отгадате въ тѣзи фигури на дрѣвчетата и въ тѣзи малки цвѣтенца съ разнообразни цвѣтчета?

— Азъ мисля, отговори малкия ми приятелъ, че тѣзи цвѣнали цвѣтенца сж пробуденитѣ души съ единъ по-високъ стремежъ на идеалъ, въ който има съдържание, смисълъ и самопожертвование. Дрѣвчетата показватъ, че има готови души, които чакатъ да се пресади въ тѣхъ божествения животъ.

— А ти какъ мислишъ, се обърна той къмъ менъ.

— Така и азъ мисля, както се изказа моя приятель.

— Е, за сега, повече разбиране не може да се иска отъ васъ, но по отговора се познава, че вие вървите къмъ сжществения пжтъ.

Подигна си ржката единия братъ, който бѣ въ дѣсно и веднага се намѣрихме въ една дивна по хубостъта си сграда, която не бѣ съградена отъ тухли, прѣстъ и желѣзо, както на земята, но съ такъвъ ефиренъ материалъ, който бѣ прозраченъ и можеше да се види вжтрешността отъ вѣнъ. Но такава красота, такава архитектура, съ такива знаци, фигури, иероглифи и около нея безброй фонтани, които чудно се преплитаха единъ въ другъ, та не можеше да се разбере кой презъ кжде минава, кое иде отъ горе и кое отива нагоре. Първата фигура представляваше изгрѣващето слънце. Както въ слънчевитѣ лжчи се вижда спектѣра на различнитѣ цвѣтове, така и хвърчащитѣ струи на фонтанитѣ си вървѣха съ една точно опредѣлена бързина и всѣка си заемаше мѣстото. Фигуритѣ, обаче, се мѣняваха.

— Е, доволни ли сте за сега, деца?

— Да, отговорихме ний.

— Вашитѣ очи не могатъ да издържатъ на голѣми напрежения, на гледки и картини съ по-голѣма сложностъ. За сега това ви е достатъчно, обърна се ржководителтъ ми къмъ моя приятель и каза:

— Изпроводи своята съпътница и съмишленица, пътят ѝ е вече отворенъ.

Поздравиха и казаха:

— Съ миръ и любовъ нека бждатъ изпълнени умоветъ ви, сърдцата ви, душитъ ви и духътъ ви. Пригответе се за по-далеченъ излетъ.

Ний тръгнахме за къмъ земята и огнени нишки се отваряха предъ насъ и азъ се завърнахъ въ своята хижа.

ВСЪКО ДИХАНИЕ ДА ХВАЛИ ГОСПОДА

Когато сутринь се изправя предъ идващата зора, всичко е тъй мило, засмѣно и съ своя нѣженъ тонъ, запѣва благодарствения химнъ на любящия баща.

Чувамъ извора какъ клокочи, рѣчичката какъ тихо пѣе своята пѣсенъ по такта на великия виртуозъ, който внимателно и бавно дава нота на всички приютени негови деца да пѣятъ и свирятъ по своята часть. Слушамъ какъ славея, унесенъ въ своята сладка пѣсенъ, не забравя и благодарственитѣ си утринни молитви. Виждамъ какъ пчеличката обикаля около красивото цвѣте и събира медения прашецъ. Виждамъ какъ пеперудката красива кжпи крилцата си въ бистрото поточе. Виждамъ зелената тревица — прошарена съ нѣжни цвѣтенца, тъй гиздаво постлала своя килимъ и ка ни любимитѣ си гости. А трепетликитѣ излеко трептятъ като струнитѣ на арфа. Виждамъ вѣковния джбъ и той бавно си поклаща листата, и като че ли виждамъ игривитѣ прѣсти на сръчния пианистъ, които леко се движатъ по нареденитѣ клавиши. Отъ вѣкове той е събиралъ тайни въ своята архива, и тжжно си запѣва и въ пѣсенъта се открива велика тайна, която може само мъдреца да открие.

Чувамъ агненцата какъ блѣятъ и игриво, весело да припкатъ по зеленитѣ ливади. Ту весело си втурватъ главичкитѣ при своитѣ майки и пакъ изтичватъ, за да се гурнатъ въ пѣстрата тревица. А овчара съ своя меденъ кавалъ свири ли, свири.

Въ него има избликъ на чувства и въ мелодичния му гласъ се разлива и тѣга и игривостъ. И не следъ много чувамъ стѣпките му да потропватъ, като че ли отговарятъ на игривата пѣсенъ. Овцетѣ, обърнали кротко глави къмъ него, сѣкашъ и тѣ разбиратъ радостта на своя пастиръ.

Цѣлата природа е въ веселие и игра, и виждамъ, че наднича любящото око на Великия Творецъ и гледа радостта на своитѣ деца, какъ тѣ се радватъ на този чуденъ даръ на живота.

О, мили ми, Гуро, какви прелестни уроци ми давашъ. Какви чудни закони ми откривашъ. Разкрилъ си ми цѣлата природа като книга предъ менъ и като малко дете ме учишъ и показвашъ ми на всѣко нѣщо опредѣления пѣть и цель. Вредъ си Ти съ менъ и въ природа и въ шума на свѣтовния миръ. Ти тѣй бѣрже ми изпращашъ разумната свѣтла мисль и ме упѣтвашъ какъ да постѣпя. Ти си винаги съ мене като запалена свѣщъ и ме рѣководишъ въ всичко. Безбройни сѣ твоитѣ добродетели къмъ менъ, безкрайна е любовта ти съ която день и нощъ ме окръжавашъ. И когато нѣкога нежелани гости ми идватъ отъ грижи и лошотии — Ти пращашъ ми нѣкой приятель или свѣтлина чрезъ другъ предметъ и ме избавяшъ отъ всичко. Всичко това е тѣй мило и нѣжно отъ Твоя страна и Твоя свещенъ примѣръ се отбелязва въ душата ми, за да сторя и азъ сѣщия къмъ други по-слаби души. Всѣки день ме кичишъ като невѣста съ ценнитѣ си мисли, които като накитъ кра-

сятъ моята глава. А нѣжнитѣ ти чувства се разливатъ, като ароматна роза, която току-що се разпукава и разбулва своята красота предъ лжчитѣ на слънцето. Тя нѣжно и галено се потопява въ неговитѣ топли и чисти прегръдки и двамата запѣватъ химна на Божествената любовъ.

О, мой мили, Гуро, моя свѣтла душа и духъ, Ти за менъ си всичко въ този часъ, все Твоята пѣсень слушамъ, все Твоитѣ слова долавямъ — тѣ сж най-вѣрния ми приятель въ живота, въ който пребивавамъ. Но последната ми молба що прося е да те виждамъ лице съ лице и вѣченъ спжтникъ да ми бждешъ. Тогава, само тогава съ по-голѣма радостъ ще работя надъ моитѣ малки братя и сестри.

ПРИЗОВЪ КЪМЪ МАЙКИТЪ

Незная защо обичамъ това име майка, защото звучи тъй мило въ мене и съ свещенъ трепетъ се разкрива една велика тайна, къмъ която съмъ се стремила всестранно да обгърна, да изуча въ всички царства: и като растение, и като животно, и като човѣкъ?

Наблюдавала съмъ и простата майка, която е обвита въ дрипи, но тъй мила и неизмѣнна въ своето майчинство. Даже и когато наказва нейното дете, тя пакъ раздѣля съ него последното коматче. Виждамъ нейната душа живо да трепти въ надежда и вѣра, че ще стане добро. Наблюдавала съмъ и богатата майка, която обсипва детето си въ разкошна храна и дрехи, какъ тя е чудно надменна въ това, което има повече отъ бедната. Но когато дойде до загубата на тия нейни чувства, когато тя трѣбва да се раздѣля съ своето дете, когато то въ агония простира рѣце за помощъ, нейното сърдце се отвива отъ всѣкакъвъ разкошъ, егоизъмъ и вражда. Защото огъня, който е въ нейното сърдце, пояжда всѣки чуждъ елементъ и тя открива сърдцето си предъ Единния, предъ Когото и бедната майка се отправя, предъ Когото и животното—майка се отправя; предъ Когото и дръвчето—майка се отправя. Макаръ ний да не забелязваме това, кжсаме безразборно всѣко цвѣтенце и всѣки неузрѣлъ плодъ, убиваме безжалостно малкитѣ животни, децата на тия по рода си майка и считаме, че правимъ добро.

Всичко, което е майка е така мило, както всичко, кога е мъничко, тоже е мило и невинно. Но после животът, когато се развива, става по-егоистичен и по-свирепъ, споредъ природата му. Но то не е виновно. То, въ своята еволюция, върши това, което е вложено въ неговия инстинктъ. За разумния човѣкъ, обаче, въ когото има нѣщо повече отъ инстинкта — разумъ и съзнание, една по-чиста душа, която е отражение на Бога и която е съ по-напреднала еволюция.

Майка, тоза име сладко звучи въ душата ми и когато срещна предъ себе си такава съ нѣколко палавки, които ги води, азъ отстъпвамъ, благоговѣя предъ нейната любовъ. Азъ виждамъ Бога, облѣченъ въ форма, който е пожертвувалъ себе си, за да отгледа тѣзи души. Виждамъ квачката надъ своитѣ пиленца, разперила своитѣ криле и внушително те респектира да отстъпишъ отъ нея. Виждамъ какъ сърдцето взима своята роля, изпълнено съ топли и живи струи на божествена енергия, тя кътка ги, милва и кжпи ги въ своитѣ чувства. И наистина, само майчината любовъ е въ сила лъва да отстрани, смъртътъ да победи, студено-то сърдце да съживи и болестътъ да стопи. Така, като я гледамъ, за менъ майката е великанъ. Предъ нейното сърдце всѣки ледъ ще се стопи и всички страдания сж бисери изкупени за нейната любовъ. Нейната топла любовъ ще вдъхнови поета, ще вдъхнови писателътъ, ще вдъхнови художника и той ще рисува майчината любовъ съ най-нѣжни тонове и ще ѝ даде най-красива усмивка. Ще вдъхнови артиста, музиканта и неговото чувстви-

телно сърдце ще излѣе най-чудната пѣсенъ съ божествена хармония. Нейната любовъ и вѣтъра спира и бурята утихва. Брѣмбарчето, пчеличката, пѣстрата пеперудка и гущерчето, което е толкова страхливо, и тѣ заставатъ въ закрила надъ своитѣ мънички. Въ своята обилна любовъ тя е чудна и може чудеса да стори, ако би знаяла какво повече да направи. Но тази любовъ бива прекжсвана отъ другъ животъ, който е отъ другъ родъ и той тѣ хитро се вплита въ тази майка, въ този нѣженъ животъ и после какво става? — Нарушава се тази божествена хармония и почватъ се викове, охкания, проклетия, бури се виятъ надъ този животъ и както ябълката отъ начало е чиста, а после става грапава, червива и огрозява плода, така и този майчинъ животъ, вмѣсто радость, изпълва се съ грижи, съ плачь и не е така хармониченъ, както е мислила тя. А не знае клетата, че въ нея играятъ роля два живота и че трѣбваше отдавна да ги отдѣли, както би отдѣлила житото отъ къклицата, както би отдѣлила семето отъ пѣсѣка. Не е лесно да бждешъ майка, въ нея има най-голѣмата приятность, има красиви моменти на святость, но, ако не работишъ надъ това, ти ще вървишъ до нѣкжде и като изникне плѣвеля ще заглуши житото. Ние сме минавали презъ нисшитѣ царства и до като сме съградили тѣзи тѣла, у насъ е останало отъ нисшата природа. И дветѣ растатъ — и злото и доброто. Ний трѣбва да работимъ надъ себе си. Всѣка лоша постѣпка въ насъ, ако не я очистимъ, ний ще я предадемъ на детето, тя ще иде въ него и то ще изнесе погрѣшката на майката, макаръ че тя е

скривала това въ себе си. Всичко хубаво се предава и всичко лошо се предава. Не само грѣшки-тѣ на майката и бащата, но даже и тѣзи на дѣди и прадѣди. Защо? — Защото тѣ сж дали въ плътта на своитѣ деца и добри и лоши качества. Тѣхнитѣ деца, което сж могли, изправили сж, а което не сж, предали сж го на тѣхнитѣ деца. И последнитѣ, отъ четвъртиятъ родъ, ликвидиратъ съ всички останали грѣшки.

Майката, още като дете, трѣбва да носи хубави и красиви качества въ себе си. Както майката, така и детето, тѣ трѣбва да се приготвятъ за тѣзи свещенни моменти на майчинство. Днесъ, за жалость, майката иска да се освободи отъ това хубаво и свещено име, счита го само като дългъ да продължи родътъ, или да има едничко, да ѝ лъже очитѣ. А тази, която има три, четири, тя пѣшка подъ тежестта на своята мисль, какъ ще ги нахрани, какъ ще ги изучи, какъ ще ги ожени. Като че ли животътъ, който вложилъ Богъ въ тѣхъ, не е промислилъ и не е предвидилъ за насжщнитѣ имъ нужди. Ако ний бихме живѣли по закона на любовта, щѣхме да имаме всичко и тѣзи, които идватъ следъ насъ, ще наследятъ по-правилень животъ. Най-първо хората не сж увѣрени въ истинския животъ, който е сжщественъ и въ който има всички добродетели, знания, свѣтлина и трайность. Ужъ вѣрватъ, но вѣрата имъ прилича на калайдисване. Единъ день, следъ употрѣблението му, ще остане зеления и котлясалъ сждъ.

Днесъ женитбитѣ не вѣрватъ по естественъ пжтъ. Момата, преди да е научила най-важното,

което е — да бжде майка, тя започва съ своитѣ моди, подправки на лице, тоалети и всички външни етикеции, за да се хареса на мъжа. Душа, която търси да влѣзе въ такива оаща и майка, за да се въплоти и тя не е на правъ пжтъ. Тя гледа да дойде само на земята, а после ще раздѣли родители-тѣ, защото не ѝ трѣбватъ. Ще почнатъ да се каратъ, да се биятъ и най-после ще се раздѣлятъ. И то, детето, ще намѣри под лонъ другаде. А добритѣ души, които искатъ да дойдатъ на земята, не тѣй лесно намиратъ подходящи родители. Но тѣ като дойдатъ, помагатъ както на себе си, така и на родителитѣ си. Тѣ не бързатъ да дойдатъ по незаконенъ начинъ, защото знаятъ последиствията. Трѣбва да познаваме великия законъ на любовта и да изпълнимъ майчинството, като една велика задача. Едно дете, заченато въ пиянство, не може да бжде здраво. Заченатото въ насилие и кавги, то не ще излѣзе добро дете. То ще е своенравно, твърдоглаво, непослушно и ще върши това, което е нему угодно. Детето прилича на умѣсенъ хлѣбъ. Ако си турилъ чисто и прѣсно брашно, ако водата, съ която ще мѣсимъ, е чиста, квасътъ е прѣсенъ, турнато му е соль умѣрено, то и хлѣба ще бжде подреденъ. Ако ли брашното е старо, горчиво, водата миризлива, квасътъ кисель, мѣсено съ разсѣянъ умъ и хлѣба ще бжде такъвъ.

Жената първа играе тази роля. Ако тя е умна и съзнателна, нѣма да се поддаде на изкушение и разни страстни влѣчения, а най-първо, въ нея ще има опредѣлена цель на идея, че тя ще стане майка. Тя ще приеме въ утробата си едно скжпо скж-

щество, което, следъ толкова мъки и страдания, то се е очистило отъ грѣха и иде тукъ да донесе чистия небесенъ животъ и да го прояви между хората. Не да дойде да яде, пие, грѣши и карайки родителитѣ си да крадатъ за него, за да го изхранятъ. И следъ като сж пропаднали въ грѣха заради него, родятъ го на този свѣтъ, вмѣсто радостъ въ живота имъ, то ще имъ донесе срамъ и разочарование. За такива деца нѣма мѣсто на земята. Земята трѣбва да бжде засадена съ най-идеалнитѣ хора, за да дадатъ примѣръ на тия, които идатъ следъ тѣхъ. И за всичко това е виновна жената, която трѣбва да се приготви за майка. Какво по-хубаво и по-свещено има отъ майката? майка, въ пълния смисълъ на думата! Да се върнемъ назадъ и да погледнемъ въ историята за добритѣ майки, които сж родили най-великитѣ мъже и най-великиятъ — синътъ на Мария — Исусъ, въ Когото Богъ се прояви съ своята любовъ и изкупи цѣлото челоуѣчество. Тѣзи майки сж се грижили не само за тѣхното тѣло, а и за душата имъ. Въ тѣхъ е имало свещена идея, че тѣ ще извършатъ една повѣрена тѣмъ задача, за благо на тѣхнитѣ малки братя. А днешната жена, още като го зачене и роди, завайка се какъ ще го отгледа и изхрани. Това зачеване е безсмислено, безцелно. Тукъ играе ролята само страстьта, която предизвикала плода, вследствие на което се явява разочарованието. За всѣко нѣщо въ природата се плаща. Каквото удоволствие си позволишъ да правишъ, или разкошъ, тя те хваща и не ти дава да мръднешъ. Какъ мислимъ ний, че всичко е безъ законъ ли? Не, има единъ строго

опредѣленъ законъ на справедливостъ! На всѣки му е дадено право да се движи и работи за своето издигане, но никой нѣма право да изнудва каквото и да било, ако самия животъ доброволно не се жертва. Но, ако и да ти даде, като му обещаешъ, че ще му го върнешъ, а ти не сторишъ това, но го ограбишъ и оставишъ, закона те хваща. И тъй, както ти не знаешъ и не мислишъ, ще ти хване това, което си излъгалъ и ограбилъ и ще му платишъ до последната стотинка. Жената не е игра за удоволствие, нито е кукла да я облѣчемъ съ всички облѣкла и накити, тя трѣбва да има една вътрешна красота, да има двата принципа, като стимулъ на нейната душа — любовъ къмъ Бога, любовъ къмъ ближния си. Любовта къмъ Бога ще даде животъ на знания и свѣтлина, ще има тя отворенъ храмъ, отъ гдето ще черпи материалъ, за да отгледа душитѣ, които и сж повѣрени. Когато мжжътъ и жената живѣятъ по Бога, тѣ не имъ даватъ петъ, шесть деца, а най-много две. А когато тѣ живѣятъ по-човѣшки и се удоволствуватъ, тогава и тия тѣх-ни деца ще правятъ сжщото. Момата преди да стане за женене, още отъ малко дете тя трѣбва да обича Бога, да е благосклонна къмъ всичко добро и да жертва себе си за една чиста и възвишена идея, за която да е готова да умре. Тогава и детето като дойде ще бжде добродетелно, ще се жертва, както за нея, така и за всѣка страждуща душа. А сега, отъ ранна възраст още, на нея е втълпено, че ще се жени, говорятъ ѝ за мжжъ, за прикя, за учение, че ще стане видна и добра дама, ще има богатъ мжжъ, но никога, никой не я приготвя

за тази свещена задача — майка. Тя всѣки день се реши и глади, пудросва и пише вежди и по 10 пѣти на день се оглежда въ огледалото, дали е хубава, красива, дали ще я хареса богатъ момѣкъ. Когато видя такава мома, азъ се спирамъ, погледна я и казвамъ, не на нея, но на душата ѝ: сестро, гледашъ се отъ вѣнка и си така старателна да се докарашъ на момѣка, който, може би, нѣма да те разбере и да ти даде правото като на човѣкъ. А душата ѝ, виждамъ, плаче въ нея и казва: и азъ така ѝ говоря, но не ме слуша, излага ме на много срамни нѣща. Търси тя любовникъ по форма, която форма е изпълнена съ духове на удоволствия, които, като я взематъ, ще ѝ развалятъ лицето, ще ѝ смачкатъ сърдцето и още на втория, на третия день ще се счепкатъ и сбиятъ и всичката любовъ изчезва.

Когато туришъ въ капана нѣкое парче пастарма за мишката, отъ любовъ ли я туряшъ? — Не. Ти я туряшъ, за да я хванешъ и да се освободишъ отъ нея, понеже ти прави пакостъ. Мишката не може да разсъждава повече, тя гледа, че има ядене и си казва: тѣ ядатъ и азъ ще ямъ. Влиза въ капана и щракъ, затварятъ я. Така сжщо и котката, като пригрѣща мишката съ лапитѣ си, отъ любовъ ли прави това? Обича я тя, но взема живота на мишката за нея си и не ѝ дава да живѣе отъ вѣнъ. Така и хората. Момѣка обича нѣкоя мома, но като я взема, днесъ я груби, утре я хока, изтезава я и за една, две години изяда живота ѝ. Каква е тази любовъ? Ако не му е по волята, да ѝ каже: не може да живѣемъ двама, давамъ ти свобода да се

раздѣлимъ. Не, той ще я мачка, ще я върти, на неговъ калъпъ да я пригоди, за да може да си играе съ нея. Да го чака до срѣдъ нощъ, за да се върне отъ механата; когато закача чуждитѣ жени, тя да мига и мълчи, а той да се разкриля като пѣтеть и да кукурига — мжжъ съмъ тукъ. Е, отъ такъвъ животъ какви деца ще дойдатъ? Ще дойдатъ деца, въ които доброто ще бжде подтиснато, а злото ще бжде пуснато. И за всичко това жената е виновна, защото не е заела своята задача, за която е предназначена, а седи тамъ дето не подобава. Търговка става, чиновничка, адвокатка, сждия, председателка, професорка, въ долното съсловие—като работничка, само и само да бжде равна на мъжа. — И това не е лошо, но това не е за всѣка жена. Има си избрани жени за това. Едни жени, които ще заематъ такъвъ постъ като лѣкаръ, професоръ, сждия, адвокатъ, тѣ заематъ една обществена служба и искатъ да бждатъ полезни на единъ народъ, тѣ не бива да бждатъ майки. Тѣ изцѣло сж погълнати въ работата на народа, въ държавата, и, ако сж майки, децата ще останатъ гледани отъ слугини и гувернантки. Тукъ майката се загубва. Тя трѣбва да се грижи за народа, тъй както за свое дете, да му даде най-нѣжнитѣ си чувства и добъръ примѣръ въ живота. Много майки, които пренебрѣгватъ за печалба нѣкоя хубава душа — дете, оставятъ го на произвола и то се блъска въ живота, валя се въ тинята и после цѣлъ животъ му трѣбва да се чисти, тогава, кога ще работи то? За това и майката страда, и детето страда, и цѣлиятъ родъ се заличава, не остава никой. Защо? — Защото

отпуснаха тази душа да се оваля отново и да спре временно своя животъ. Много майки гледатъ да наредятъ децата си, да станатъ хора на лице, както го казватъ. Гледа ги тя и дава си последната стотинка, крои планове и крепи надежди, че като се въздигнатъ синоветъ ѝ ще я гледатъ. Дава и продава, кжса, залага обици отъ ушитъ, гerdани отъ шията, а като стане годенъ за работа, оженва се и отхвърля майка си. Защо? Защото тя само това му е давала, а не е влагала нищо друго свещено въ неговото сърдце и душа. И понеже не му трѣбва вече майка, намира друга по млада, която отново ще му помага и той ще си живѣе тъй както по-рано. Тя, майката, трѣбваше да го научи да работи, да храни нея и него, да се научи да жертва. А тия пръстени, гerdани и ниви трѣбваше да останатъ за нея, защото, ако трѣбваше охолно той да живѣе и да не работи, бащата трѣбваше да бжде живъ. А щомъ бащата не е живъ, то пада се на него да помага. Азъ познавамъ една такава майка, която съ сѣтни сили издържа двама сина — съ тъкане и съ слугуване тя ги изучи, и като станаха единиятъ учителъ, другиятъ адвокатъ, на бърза ржка се ожениха и оставиха майка си въ едно мизерно положение. Тя се разболѣ, оставиха я на жена да се грижи за нея, тя си гледаше своята работа, а за болната нѣмаше кой да се грижи. Веднѣжъ минахъ покрай тѣхъ и влѣзохъ да я видя, защото ми е близка сродница. Питамъ, кжде е тукъ старата жена? Отговори ми жената, че е болна. Влизамъ въ стаята, гледамъ на кревата нѣма никой. На кревата, на голитъ дъски, бѣ постлано едно

скжсано шелте, безъ чаршафъ, а възглавницата черна като вжгленъ. Гледамъ на земята купчина дрехи, човѣкъ не се вижда. Оставамъ дрехитѣ и виждамъ не човѣкъ, а чудовище. Коси разрошени, отъ месеци не видѣли гребенъ и въ измжченото ѝ лице отъ страдание неможахъ да я позная. Кръстнице, извикахъ азъ, защото ме е кръстила. Като я видѣхъ стана ми болно на душата, защото я знаехъ каква жена бѣше. Ти ли си, кажи? А тя поклати глава, че е тя и две едри сълзи се отрониха отъ очитѣ ѝ. Извикахъ жената отъ вѣнъ и помъмрихъ я, защо я оставила да падне, защо не я обикаля по-често, може би нѣщо ще поиска. Азъ пожелахъ да я подигна на кревата. Въ това време иде синътъ ѝ, и носи на майка си едно парче хлѣбъ и кашкавалъ. Азъ го погледнахъ въ очитѣ и му казахъ: бе братко, това майка ли е или животно? Какъ оставихте тази чиста и хубава жена на времето си въ тази мърсотия? А каква добра майка тя бѣше за васъ. А той сурово ми отговори: че какво, нали съмъ оставилъ жена да я гледа? Стани ма, ма-ле, вика я той и държи хлѣба и кашкавала въ ржцетѣ си и не се спусна да я подигне, което може да направи всѣки вѣншенъ човѣкъ и да я тури на кревата. Ний я вдигнахме съ жената, но колко ни е силата? Тя е едра, кокалеста жена, макаръ че е отслабнала. Погледнахъ я оцапана. Казахъ на жената да ми донесе вода въ нѣкой сждъ, за да я измия. Бѣше безъ риза, гола, пѣхната въ една антерия, а каква уредна жена бѣше? Той остави хлѣба и кашкавала и избѣга. Азъ я измихъ, пречистихъ и ѝ казвамъ: виждашъ ли, сестро, ползата отъ твоя-

та неуморна работа, за да дадѣше образование на твоитѣ деца, за да спечелятъ повече пари и да живѣятъ по-охолно? Ти не имъ даде вътрешна основа, не ги остави тѣ да работятъ и ти да спестишъ отъ твоето здраве. А сега ти ще страдашъ, а тѣ ще ти оставятъ парче хлѣбъ и ще мислятъ, че много правятъ за тебъ. И тя поклати глава и едри сълзи излизаха изъ очитѣ на тази нещастна майка, като искаше да каже: разбрахъ, но късно е! Ето печалнитѣ резултати на неподготвени майки, които, съ своята обичъ, дали последнитѣ си сили, за да получатъ едно мило око, една нѣжна милувка отъ тия, които е гледала съ сетни сили.

Друга майка видѣхъ въ яхъра да спи при магарето и само единъ синъ има, но той пие и я гони. Викать я други съседи, роднини, като добра жена, искать да я приберать у тѣхъ, все ще имъ помогне нѣщо и да ѝ дадатъ прилично легло. Но тя отказва. Не, казва, синко, той е мой синъ, и, ако азъ не мога да го тѣпя, тогава кой ще може? И седи тя при него, а той я хока, навиква я, нарича я съ най-лоши епитети, тя продължава да спи при магарето въ яхъра. Увѣрихъ се въ нейната майчина любовъ, колко бѣше заседнала въ нейното сърдце и душа. Тя бѣше готова да умре убита отъ собственитѣ му ржце, но да можеше да го изправи и изведе отъ този пжтъ.

Р БД. Спомнихъ си за легендата на майчиното сърдце, какъ тя е дала сърдцето си на своя синъ, да го даде на любовницата си, за да спечели нейната любовъ. И когато той е извадилъ сърдето на своята майка, съ радостъ отива да занесе този скжпъ

даръ — майчиното сърдце — за да спечели нейната любов. Но по пжтя, въ бързането, той пада и сърдцето извиква: охъ, майка, уби ли се? Това символизира майчината любов, до колко е тя готова да жертва всичко за нейното дете. На земята нѣма по-възвишена любовъ отъ майчината. Тя е Божествена любовъ, присадена на земята.

И колко, колко нещастни майки сж изложени на тия грубости! Тѣ чакатъ своитѣ синове по цѣли нощи и като си дойдатъ, тѣ дигатъ ржка да я биятъ. А тя мълчи и търпи. При кого да иде? Кжсало се отъ нея, гледала го е съ сетня сиромашия и като стжпва той на нозетѣ си, изтезава я. И този момъкъ лъже друга мома. Лъже я, мами я, показва ѝ пастармица, шоколадчета и бомбони, до като я хване въ своитѣ нокти. А и тя не пада подолу: маже се, лустросва се, гледа се по петдесетъ пжти на день въ огледалото и то все за него, който бие майка си, който я изтезава, който я държи въ яхъра при магарето. Тя се гласи и чудо прави за него. Е, за Бога, такива бракове могатъ ли да отгледатъ чисти потомци? Ти си въобразявашъ, че нѣщо хубаво ще вземешъ, но само съ въображение не става. Ако ти искашъ да си купишъ нѣщо хубаво за ядене или за обличане, само съ въображение ли го вземашъ? Трѣбва да се купи, но трѣбва имашъ пари. Така е и съ семейството. Момата трѣбва да има чистота на мисли, чувства и желания, а бащата трѣбва да е честенъ, благороденъ и цѣломждренъ.

Само при тия качества може да ни дадатъ добри деца и то едно до две, защото за повече

капиталъ нѣмаме. И затова, когато видя майка, че държи въ ржцетѣ си или на гърдитѣ си дете, тя тѣй нѣжно го поглежда, защото е вложила скжпи надежди и мечти и дава мило и драго, за да възрасти неговия животъ, душата ми почва да плаче, защото, следъ вложената топла любовъ, ще се развие нѣкое змийче, за да я ухапе, или пѣкъ ще се напие и ще вдигне ржка да я набие, а тя, отъ любовъ, пакъ нѣма него да упреква, а ще каже: пусти другари, майка, тѣ те направиха така. Или ще я оставятъ на слугинята, а тя ще я остави безъ риза, оцапана и паднала на земята! До като сж малки все сж мили и сладки. За майката тѣ сж все таланти и гении. Птичка ли нарисува, гарга ли надращи, тя ще каже: ето моя художникъ; съ бурия ли засвири, тя се възхищава, че музикантъ ще стане. Добре е да мислимъ доброто, но кога? — Когато сме посадили нѣщо и тогава да мислимъ, че като дойде дъждъ, като пекне слънцето, ще израстне житото, ще цвѣнатъ ябълкитѣ и всички хубави плодове, които сме садили. Но, ако не сме садили и чакаме това, което сж садили нашитѣ дѣди и прадѣди, такъвъ плодъ ще беремъ. Ако жената върви по този пжтъ, такава ще ѝ бжде участъта. Ще се реди и труфи заради мжжа, ще скрива своитѣ недостатъци, които има въ себе си и ще иска съ лъжа да го вземе. Но и той не е глупавъ. Той изтезава майка си и тя сжщо не зачита своята, пжтекитѣ ѝ и смѣткитѣ ѝ не знае, не слуша съветитѣ, счита майка си за глупава и проста и ходи кждето я поканятъ, до като ѝ отнематъ чистотата, а после ще трѣгне тукъ и тамъ, до като

хубаво я добератъ. Тя мисли, че майка ѝ за лошо не ѝ казва, а тя всичко предвижда и чувства, боли я, но кой ще слуша? Но, който не е слушалъ майка, природата ще го изправи. Тя има изправителни домове, има и търговски домове, дето се продава човѣшка любовъ, докато влѣзне, най-после, въ приюта. Така е, щомъ влиза безразборно навсѣкжде, безъ да пита. Като влѣзне въ вратичката, портiera ще ѝ се усмихне, ще я покани най-вежливо, ще ѝ сложатъ разкошна трапеза съ най-хубави напитки, за да се повеселятъ всички, после ще излѣзе окжсана, одрана и ще я изпждятъ като парцалъ. Ще я поематъ вълнитѣ на живота, дълго ще я миятъ и люлѣятъ, докато я очистятъ.

Разправяше ми една приятелка, която отдавна е умрѣла. Обичахъ, казва, единъ, за когото всичко дадохъ и най-после, когато се надѣвахъ, че ще ме вземе, той ме захвърли. Останахъ азъ да си чукамъ главата и да се чудя какво да правя. Попаднахъ въ една компания момичета, които сжщо бѣха излѣгани и се възмущавахъ отъ постжпкитѣ на тѣзи мжже, които тѣй нахално лѣжатъ. Но ний ще ги научимъ: ще вземаме паритѣ имъ, ще имъ даваме ласки лицемерни, а като намѣримъ по-добри, ще ги зарежемъ, защото нѣмаме вече вѣра въ тѣхъ. И менъ убеждаваха да ми намѣрятъ такъвъ хаплю да дава пари и да го лѣжа. И като ме дълго убеждаваха, азъ се съгласихъ, но въ мене все нѣщо ме спираше, Заведоха ме единъ день при единъ господинъ и ме препоржчаха. Като влѣзохъ, каза тя, тѣ си отидоха. Погледна ме той въ очитѣ и азъ въ срамъ потънахъ. Неговитѣ очи не бѣха очи на

блудникъ, но бѣха очитѣ на баща ми, чрезъ които ми проговори: до тукъ ли стигна, дъще? И азъ пригълтнахъ. Той се доближи до мене и ме попита: отъ кжде си момиче? И азъ казахъ. — „Ами кой те накара да тръгнешъ въ този пѣтъ?“ Азъ му разправихъ цѣлата си история и всичкитѣ си страдания. Той се дръпна отъ мене и каза: ти, момиче, не си за такава професия, въ тебе има и чистота, и свенъ. Ти си попаднала между такава срѣда, но може да излѣзешъ отъ това положение. Намѣри си работа и почни честно и съ трудъ да изкарашъ своята прехрана и ще се прехвърлишъ въ друга срѣда. Вземи този наполеонъ отъ мене и си погаси първитѣ нужди, до като намѣришъ работа. Не се похабявай по този начинъ, защото последствията сж страшни. Ако пѣкъ азъ, че върша това, върша го защото съмъ боленъ и неизлѣчимъ, затова, искамъ да забравя мжката си. За това искамъ жени леки, непоправими, а ти върни се отъ пѣтя и никога не търси лесния пѣтъ.

О, мила, когато излѣзохъ отъ тамъ, за мене просвѣтна цѣлия животъ, предъ мене се явиха хиляди други пѣтища за работа, макаръ и трудни, но имаше изходъ. Излѣгана, но азъ нѣма да лъжа. И дадохъ дума предъ себе си, че не само нѣма да хвана този пѣтъ, но когато видя нѣкоя нещастница пропаднала, ще се мжча да я отклоня.

И наистина тя бѣше се поправила, ожени се и стана една добра майка, но стана жертва при едно раждане и си замина. Нейнитѣ деца бѣха деца на кротостъ, състрадание и самопожертвувателностъ. Тя вложи нѣщо скжпо въ тѣхъ. Тя намѣри

своето мѣсто и остана вѣрна на него. И тогава разбрахъ, каза тя, че има и добри мъже, които не само, че нѣма да те изнасилатъ и излъжатъ, но ще ти дадатъ възможность да излѣзешъ отъ това положение. Въ моитѣ очи се издигна мъжътъ и не следъ много, Богъ ми изпрати добъръ приятель, който не ме намѣри нито на улицата, нито съ намазано и лустросано лице, нито по театръ и сборова, а ме намѣри приведена въ едно ателие на работа, гдето бѣхъ се научила да шия бѣли дрехи и чакахъ съ вѣра и надежда, че Богъ нѣма да ме остави. И наистина, въ единъ прекрасенъ день, топлото слънце изливаше своитѣ лъчи, които идѣха и се пречупваха презъ прозореца, кждето работихъ и чувствахъ доволно неговата топлина. Веднѣжъ азъ си отивахъ за обѣдъ и гледамъ върви следъ мене единъ младъ господинъ. Азъ се обърнахъ да видя кой е, но той не ме погледна както съ очитѣ на онзи, който ме укори, а сега той мило ме погледна, както съ очи, които искаха да ми дадатъ отпочивка, приемъ и искреность. Тѣ ме погледнаха и азъ се наведохъ отъ скромность. Но вътре въ мене, азъ почувствувахъ небивала радость до сега и пакъ си подигнахъ очитѣ. Азъ чухъ тихъ шепотъ: азъ те обичамъ, азъ зная всичко за тебе, не се бой, но въпрѣки това азъ пакъ те обичамъ. Давашъ ли ми ржката си? Азъ не съмъ лъжець, повѣрвай ми! И азъ отговорихъ: Да! На другата сутринъ той ме срещна пакъ и ми каза: пригответи се за идущата недѣля, ще бждешъ моя другарка. Азъ имамъ малко моя работа да уреждамъ и може би нѣколко дни да не се видимъ, но ти бжди спокойна, азъ

ще бжда вѣренъ на своята дума. Отъ моитѣ очи се търкулиха нѣколко сълзи, отъ радостъ и отъ страхъ, но той ми каза: не всички хора сж вѣрни, но не и всички сж лъжци. Имай вѣра, азъ отдавна те следя и видѣхъ, че сегашнитѣ ти постѣпки сж чисти и живота ти е безукоризненъ, а за мене е важно настоящето. Това бѣха последнитѣ му думи. На следващата седмица той пакъ се срещна съ мене и ми каза: ела съ менъ да идемъ на единъ магазинъ, за да си вземешъ потрѣбното. Заведи ме, взехъ всичко каквото ми трѣбваше. Въ недѣлята се вѣнчахме, заживѣхме и живѣемъ до днесъ.

Има провидение, мила, казахъ ѝ азъ, което следи всѣки единъ животъ и се грижи за него, тѣй както градинаря за своята градина, тѣй както майката за своето дете. Обаче всѣки е длъженъ да бжде искренъ къмъ тази обща майка природа, която дава всичко, но и води смѣтка. Щомъ нарушишъ закона на чистотата, гурне те въ водата да те изкѣпи и ти плачешъ, че страдашъ. А тя ти казва: азъ ти дадохъ чиста дреха, а ти си я нацапала, сега, като те чистя, ще мълчишъ. После даде ти единъ скромень кредитъ на здраве и красота, за да посрещнешъ необходимитѣ си нужди, а ти пакъ започвашъ голѣми предприятия, изхарчвашъ всичко и хайде въ болницата. Ама какъ тѣй? Тя мълчи. Ама дай ми! Тя отговаря: азъ ти дадохъ материалъ за малкъ домъ, а ти започна голѣмъ. Сега ще дойдешъ на лѣчение и да си набавишъ капиталъ.

И тѣй, жени, мои сестри, плачевно е нашето положение. Да преброимъ колко бракове сж щастливи, колко майки сж щастливи съ оцѣлѣли здра-

ви деца, а още и добри. А хиляди и милиони сж въ плачевно състояние. Защо? — Защото не сж въ връзка съ Бога и не вършатъ волята Му. Измѣнятъ законитѣ Му, нарушаватъ принципитѣ, продаватъ се, купуватъ се, лъжатъ се, докарватъ се и мислятъ, че това нѣма да излѣзе наяве. А не знаятъ, че животътъ е по-скжпъ отъ всичко и че ако мжжътъ и жената вървятъ въ правия пжтъ, Богъ ще имъ избере другарь и другарка, както отъ начало. За това Христосъ казва въ Писанието: „туй, което Богъ е съчеталь, никой не може да го разлжчи“. Какво Богъ е съчеталь? — Любовта и мждростъта, правдата и истината. Това Той е излжчилъ отъ себе си. Вложилъ въ насъ тия качества за работа и тѣ да излжчватъ сжщо тѣй добродетелитѣ на благоухание, любовь, нѣжностъ, милосърдие, състрадание. Всѣка негова постжпка да бжде жертва на себеотрипание. И кой може да раздѣли две такива дүши? — Никой! Тѣ и да ги раздѣли нѣкой, Богъ ще ги събере пакъ отново, макаръ и презъ гори и морета да бждатъ раздѣлени.

Ще ви разправя една приказка — легенда, отъ старо време, за да ви изясна законитѣ, по които действува небето, че туй, което Богъ е събраль, никой не може да раздѣли.

Въ минали времена имало единъ царь, който познавалъ Божественитѣ закони и билъ увѣренъ въ това що казва и върши. Свиквалъ той презъ всѣка година съборъ въ неговия дворець и между хората идвали и животни, на които разбиралъ отъ езика и тѣ отъ неговия. И като ги събиралъ, показвалъ имъ Божитѣ пжтища и Неговитѣ закони

и принципи, че всичко, което Той урежда и прави е право. Доказва имъ, че това, което Богъ събира, никой не може да раздѣли. Между тѣхъ, орела, най-силния между птичето царство, си казалъ: че това, което Богъ събира, азъ ще го раздѣля. Добре, казалъ царьтъ, опитай се и вижъ, и догодина като се съберемъ, ще ми кажешъ предъ цѣлото събрание, че си раздѣлилъ. Тогава азъ ще ти преотстъпя въ този законъ. Разотиватъ се всички и следъ нѣколко дни, въ сжщия градъ, двама млади ще се вѣнчаватъ. Облѣчени въ сватбени дрехи и двамата отиватъ на черква, за да извършатъ обрѣда. Орела грабва булката и отлита съ нея, остава момъка съ цѣлата сватба, но самъ, несчастенъ, останалъ безъ тази, която толкова много обича. Той не намира вече смисълъ въ своя животъ, нито утеха къмъ нѣщо. Отчаянъ, той тръгва да пжтува безцелно, кждето му видятъ очитѣ, за да прекара това тежко време. Тръгва съ единъ параходъ презъ океана и не следъ много време вдига се силна буря и парахода се разбива. Той едва се хваща за една спасителна дъска, която го извежда на единъ пустъ островъ. Застаналъ така самотенъ на този островъ, картинитѣ отъ неговия животъ започнали да се редятъ предъ очитѣ му, отъ юношеската му младостъ, до запознаването му съ неговата обична другарка, за щастливия и страшень день, когато отнеха любовта му отъ ржката, за преживѣнитѣ моменти и борби въ неговата душа, до настоящата картина, предъ която се намира. Никого нѣма вече той, който да мисли за него. Родители отдавна загуби, нито тази която го обича. — Ето, краятъ

ми е тъй печаленъ и колкото по-скоро, толкова по-добре. И тихо зарони сълзи, виждайки, че всичко рухва предъ него. Животътъ е безсмисленъ, когато загубишъ най-ценното въ свѣта — любовта. На-вежда се той на колѣнетѣ си и отпусналъ сърдцето си на свобода въ последна мжка. Въ това време побутна го нѣщо по рамото. Обръща се той и какво да види? Той вижда своята сжпа другарка, която му бѣха отнели на върха на неговото щастие. Той я гледа и не може да повѣрва. Мисли, че е видение, но тя му казва: не бой се милчѣкъ, приближава скоро да се върнемъ въ своето отечество. Ела и скрий се подъ леглото ми и като се изпълнятъ днитѣ на клетвата, той ще ме заведе пакъ на сжщото мѣсто, а ти ще дойдешъ се мене. Скрива го тя подъ нейното легло. Когато орела е донасялъ храна, тя давала и на него. И така, тѣ прекарали последнитѣ си дни въ очакване и радостъ, че най-после ще дойде краятъ на тѣхнитѣ страдания. Най-после дойде последния день на срока, че трѣбва да занесе момата предъ царя, за да му докаже, че той може да раздѣли това което Богъ е създалъ. Грабва той момата заедно се леглото и я заниса въ отечеството ѝ, защото съборътъ пакъ е свиканъ отъ царя. Царя пакъ започва да учи хората и животнитѣ на Божиитѣ пѣтища и закони, като въ заключение казва, че туй, което Богъ събере, никой не може да раздѣли. И тъкмо царътъ изговаря тѣзи думи на своитѣ поданици, ето пристига и орела съ булката заедно съ нейното легло. Изправя я предъ царя и казва: „ето, царю, азъ докажахъ противното на твоитѣ думи, че което Богъ

събере, азъ мога да раздѣля. Азъ раздѣлихъ тия двама млади, които отиваха да се вѣнчаватъ и взехъ булката изъ ржцетѣ на младоженека и ето, една година време както тѣ сж раздѣлени и оправдавамъ моитѣ думи“.

Въ това време момата отваря вратичката изъ подъ леглото и момъка излиза. Орела вижда, че неговата хитростъ се осуetyава, че царевитѣ думи сж вѣрни, че туй, което Богъ събира, никой не може да го раздѣли, презъ толкова далечно пространство, Той пакъ ги събра! Тогава той отстѣпва отъ своитѣ доказателства и прекланя глава предъ истината.

Божествения животъ, който ни е даденъ отгоре, той не се губи, той е винаги около насъ, обаче, ний го отбѣгваме да се прояви, изследваме нови теории на нови учения, за които скжпо плащаме. Една майка, която ражда и децата ѝ умиратъ, тя не се запитва защо става това. Тя съ готовность пере пелени, ходи по гробища, но да изпълни волята Божия, тово е тежко за нея. Една майка, на която децата не излѣзатъ добри, тя не се запитва защо е това, а започва съ хули, клетви, хвърля вината на този, на онзи, но да се обърне къмъ Бога, това ѝ е тежко.

И тѣй, животътъ ще се поправи само тогава, когато жената намѣри своето мѣсто, приеме майчинството като най-свѣта длѣжностъ и преди да намѣри възлюбление, тя трѣбва да изпълни умътъ си съ свѣтли мисли, сърдцето съ красиви и топли чувства и тогава, когато ѝ пратятъ души отъ горе, ще ги облѣче въ най-фина плътъ, която нѣма да

пречи на Божествения животъ. И тогава ще дойде щастие, радостъ и утѣха на тия, които сж на земята. А сега всички видове училища отварятъ разни професии, отварятъ се кръчми, кабарета, публични домове за срамъ и позоръ на ХХ вѣкъ. Излагатъ сестра си и майка си за печалба, съблчатъ я гола въ кабаретата за удоволствие и гавра на тия нисши братя. Но да се е замислилъ нѣкой да отвори училище за приготвяне на майки, за отглеждане истински деца още отъ ранна възраст, а не училища за тѣхнитѣ тѣла и трапезарии само за обикновено ядене. И това не е лошо, при липсата, която днесъ сжществува на подобна благотворителность. Но каква полза, като се изхрани единъ крадецъ, лъжець, което още отъ ранна възраст се е покварило съ всички видове развратъ. Има ли нужда отъ много хора, отъ които малко полза ще има? Ако ли ги раждаме, за да имаме стада за война, това е друго. Но все трѣбва да имаме истински хора, истински майки, истински деца. Та кой ще е този, който ще подаде ржка на своята паднала майка и сестра и да я изведе на правия пжтъ? Та нима нѣма пробудено чувство въ много души и сърдца? Не е ли прокълнало изъ себе си бѣлия цвѣтъ на чистота? Не вика ли то своитѣ майки и сестри на почивка и да имъ даде почтенното мѣсто на майка? Не ще ли бжде радостъ за цѣлата земя, когато тя застане на това достойно за нея мѣсто? И тогава ще настжи вѣчна пролѣтъ, ще се чуятъ гласове на пѣсни, музика, естественитѣ танци на веселата трепетлика и лекото скачане на бистрата водица. Радостно, весело всичко изъ земята ще прокълне

и звездитѣ ще се усмихнатъ весело на тази чудна промѣна, що става на земята. Ще дойдатъ тогава отгоре най-велики музиканти, художници, поети, писатели, лѣкари, професори и велики учители, които ще дадатъ на човѣчеството напжтване къмъ свѣтлина. Земята ще се обърне на рай. Та нима нѣма сега хора, на които да е заговорило съзнанието и сърдцата да не сж почувствували отвращение отъ тази мизерна гледка на това паднало състояние, въ което се намира майката, жената? Та нима мислимъ, че така ще остане това до край? Погледнете въ училищата и вижте децата си увити и оваляни въ партизанства, настроени единъ противъ другъ въ тази крѣпка възраст, когато умътъ на детето трѣбва да бжде въ най-идеални мисли и сърдцето му — съ най-възвишени топли чувства, паметъта му чиста и прѣсна, приготвена за неговитѣ уроци. Кжде ще намѣри то приемъ, кой ще го научи на добро? У дома кавги между родители, а въ училищата учителитѣ бистрятъ политика, на улицата бой и псувни. Кжде може да се спре тази клета душа и да намѣри подслонъ? Бащитѣ се заровили въ смѣтки и полици, а майкитѣ се разлютили, че нѣматъ за мода какво да си взематъ и свѣта е въ олелия. И всѣки си кротува и мълчи, пържи се въ своята масъ. Но съ мълчание и съ тъпкане по стария пжтъ нѣма да стане нищо. Иска се отъ насъ да се запретнемъ, ний, женитѣ, като преди Великъ-денъ, да изхвърлимъ отъ насъ всички стари навици и отрицателни мисли, чувства и постжпки и да изтържемъ старото отъ насъ, тѣй както излющенитѣ стени биха се изтъргали. И да туримъ нова музика, за да

се преобрази нашия умъ, сърдце и воля и да станемъ чисти за работа. Защото, ако вървимъ така, стенитѣ ще рухнатъ, таванитѣ ще се съборятъ, по-доветѣ ще потънатъ, а ний, кжде? Ний вървимъ въ единъ гибеленъ пжтъ! Жената—майка се губи отпредъ очитѣ ни. И малкото останали, които желаятъ да излѣзатъ отъ този пжтъ, нѣма отъ кжде да узнаятъ. Не емансипация ни трѣбва на насъ женитѣ, нито права на нѣкакво равноправие съ мъжътъ, тя и безъ това носи това велико право въ себе си, дадено ѝ е отъ природата, но тя е понижала всичко въ себе си, защото се е възпротивила на нейния законъ.

Трѣбва ний, женитѣ, да си подадемъ ржка отъ всички краища на свѣта и да заработимъ на това свещенно поле. Войника пролива кръвта си, за да извоюва свободата на своя домъ, мирно и тихо да подслони главата си при своята другарка, майка и своитѣ мили деца. А като се върне какво намира? Другъ замѣстникъ, а децата оставени на произвола. Има ли смисълъ да си пролива кръвта? Така и ний трѣбва да воюваме до кръвъ срещу този вѣковенъ врагъ — разврата, покварата и лъжливия животъ.

Майки, върнете се къмъ свещенния си дългъ, оставете всѣка друга длъжностъ, тя сама по себе си ще се извърши, щомъ като майката застане на своето мѣсто. Всички други въпроси сж второстепенни. А за тия, които искатъ да заематъ обществено мѣсто, нека се откажатъ да бждатъ майки. Не може две длъжности да се изпълняватъ. Азъ опитахъ и скжпо платихъ, видѣхъ че е невъзможно.

Живота не може на две мѣста да е концентриранъ въ едно и сжщо време. Или едното, или другото. Жената не може да бжде на работа, домакиня и майка. Силитѣ се изчерпватъ, нервитѣ се изтощаватъ. И ний виждаме на всѣкжде нервно болни майки и бащи. Бащитѣ се изтощаватъ отъ прекалена работа, за да набавятъ домѣтъ си съ голѣмъ доходъ, което е прѣко силитѣ имъ, защото нуждитѣ си сами ги увеличаваме. Или бащитѣ, предадени на алкохолъ, разни никотини, скитане по театри, кабарета и какво ли не, а сънь малко и не навреме, срѣдства за курорти нѣма, ето нервната болестъ. Ако ние вървимъ по естествения пѣтъ, ще бждемъ хиляди пѣти по-хубави отъ сега, при това мазане, което правимъ на лицата си. Погледнете една жена въ лицето, когато не е намазана, ще видите, че лицето ѝ е изгорено, сухо отъ тия разни помади и бѣлила, за които прави толкова кавги съ мжжа си, а понѣкога дава и честъта си, за да стане хубава и красива. Когато майка ѝ я гледаше, то бѣ чисто бѣло, съ розови бузи, а сега, черви се и пудри се, но лицето ѝ е дряхло. Вжтрешната мжка е изписана въ нейнитѣ очи и се познава, макаръ тя да е турила лустросване отъ вѣнь.

О, майки и сестри мои, да се върнемъ къмъ хубавото име майка, което ни е дадено отъ природата. О, какъ мило звучи то въ душата ми и сънищо не искамъ да го измѣня, ни съ богатства, ни съ знания, нито съ разкошни дрехи, ни съ питателна храна, ни съ царски палати, — при това хубаво име — свещенно призвание, да бждемъ майки! Следъ като майката дойде, всичко ще дойде, тя е

любовта, а въ любовта е живота. Не зная дали съмъ азъ първата пчеличка, която обикаля около кошара и пѣе сладки пѣсни, и буди вече моитѣ проспали се сестри. Станете, о мои милички сестри и майки, вече пролѣтъта дойде, цвѣтенцата цвѣнаха тъй нѣжно и прѣскатъ благоуханния си ароматъ. Около насъ чакатъ нашитѣ нисши малки братчета и сестри, брѣмбарчета и пѣстри пеперудки, щурчета гурнали се тревата за пѣсень, жабки отскачатъ тихо и гущерчета бързатъ страхливо. Птички пѣснопойни весело прелитатъ къмъ насъ, обикалятъ и пѣятъ чакатъ великиятъ примѣръ отъ насъ — човѣцитѣ, майкитѣ, женитѣ, за да се предадемъ всички въ обща божествена работа. Тогава ще се чуе пѣсеньта на вѣчната хармония и радостта ще бжде безкрайна, че сж се събрали най-после, следъ толкова мъки и страдания, Божията любовъ, мъдрость и истина!

СТАНИ, СЪБУДИ СЕ, ТЪРСИ УЧИТЕЛЯ

Какво говориха сълзитѣ на Мария, пролѣни
върху нозетѣ на Исуса.

Кой не е проливалъ сълзи за нѣкой близъкъ
човѣкъ — било за болно дете, за умирающи, било
за загубена любовъ, за нѣкаква скжпоценность, за
мечта или идеалъ. Отчаянь въ скръбъ, отронващъ
последнитѣ си сълзи, които оставатъ по замръзна-
лото лице. За тѣзи сълзи всѣки знае, но да се
вдълбочимъ въ Мариинитѣ сълзи и да ги възпроиз-
ведемъ въ нашия умъ и сърдце, да чуемъ какво
говориха тогава, когато падаха на капки по нозетѣ
му. Това не бѣха сълзи на сърдцето, на обикнове-
ното сърдце, но бѣха на душата, която бѣше ста-
нала и отживѣла, и искаше да се върне въ онова
първично състояние, което бѣ приела нѣкога отъ
небесния Отецъ, но го загубила и трѣбваше най-
после да го намѣри. Тя бѣше разпръснала чистия
животъ за много маловажни работи и употребила
за лични цели. Използувала благото на своитѣ мал-
ки братя и сестри за удоволствие. Използувала да-
дената красота пакъ за съблазнь и за падане на
по-слабитѣ души. Забравила писаното по лицето и
сърдцето, и че всѣка проявена форма си има, как-
то съдържание, така и смисълъ, има си мѣсто въ
природата, кжде и какъ да се употреби. Нѣма нѣ-
що проявено отъ човѣка да не е писано какъ
трѣбва да се използуба. Красивата мома мисли, че
нейната красота е само за нея и за нейния въз-

любленъ. Да я използватъ само за себе си и да разпилѣятъ богатата само за нѣколцина щастливци, които сж приготвили само пари, а малко свѣтлина. Тя се върти около нѣкое избрано общество и разглежда, кой ще бжде този, който да отговаря на нейнитѣ желаня и мечти. И като го намѣри, тя мисли, че щастието вече е дошло, обаче, излъгана е. Тия, които сж дали богатата, като видятъ, че не се използва за целта, започватъ своята работа. Допущатъ да навлѣзатъ всички кредитори и почва се борбата. Живота става тежъкъ. Нещастията едно следъ друго се низатъ и нашитѣ мечти рухвать. Човѣкъ трѣбва да има знание не само когато залъгва хората да му даватъ, но трѣбва и той да даде помощъ въ тѣхнитѣ нужди.

Мария трѣбваше да изнесе позора на своитѣ дѣди и прадѣди. Да облѣче тѣхнитѣ желаня и грѣшки въ живота имъ и това, което бѣха скроили и не ушили, тя трѣбваше да изнесе за продаване. За красотата, която бѣха ѝ дали, пратили ѝ бѣха много кредитори и трѣбваше да плаща. Обичаха я тѣ, но искаха да се удоволствуватъ съ нея и да ѝ използватъ нейното сърдце за гавра. Тя пушаше всѣки день кредиторитѣ на нейнитѣ дѣди и прадѣди, но тѣ нѣмаха край. Тя даваше своитѣ чувства за отплата, но тѣ почнаха да я искатъ като частна собственостъ и почнаха да се убиватъ за нея. Тя видя, че дългътъ не се намалява, но отново се свърза за ново тегло. Втрѣсна ѝ се този животъ — неможе да го понася и закопнѣ за чистия и възвишенъ животъ. При кого да иде, кой може да я освободи? При тогавашнитѣ равини ли? Не! Но и

тѣ бѣха слаби да издържатъ красотата на нейнитѣ очи. Когато тя ги е погледвала, тѣ сж били готови да се откажатъ отъ всѣко звание, за да я притежаватъ. И тя се замисли дълбоко за тази нейна идея и искаше да я осжществи. Най-после тя поиска да се срещне съ Христа и да го моли за прошка за всичко сторено отъ нея. И Господъ видѣ нейното сърдце, което бѣше пуснало нѣжни клонки, а по тѣхъ хубави нѣжни листенца. Наближаваше пролѣтѣта на нейната душа да цѣвне. Трѣбваше да се очисти вече кошара, въ който пититѣ бѣха изиграли своята роля. Трѣбваше да се пуснатъ събуденитѣ души да излѣзатъ вѣнъ отъ кошара и да отидатъ при готовитѣ отворени цвѣтенца да започнатъ градежа на новия животъ. Господъ бѣ лозарѣтъ. Той трѣбваше да очисти ония прѣчки, които дълго време сж използвали живота за тѣхна сгода. Научи се тя кжде е Той — Исусъ, че е при нѣкой си Симеонъ фарисеенъ, който го бѣ повикалъ на угощение и дома си. Да угощавашъ приятелитѣ си и то не е лошо, но да дадешъ помощъ на страждущитѣ, които изнемогватъ въ страданията, за да дадатъ свѣтлина и утѣха на други, е по-добре. И Господъ схвана този моментъ, за който е писано: обвържи ранената овца и не я оставай да загине. Човѣкътъ, Исусъ, който говорѣше чудни думи и живи слова, изпълнени съ любовъ, които бѣха като зрѣли плодове за гладния, които бѣха чиста вода за жадния, които бѣха нѣженъ погледъ за страждущия и топли лжчи за замръзналия. Той, Исусъ, я прие и остави да се облекчи чрезъ сълзитѣ, които тя изливаше въ изобилие предъ него.

Изливайки тѣзи сълзи на нозетѣ Христови, въ тѣхъ Той виждаше картинитѣ на нейния миналъ животъ. Той слушаше думитѣ ѝ и свѣрряваше съ картинитѣ, които се редѣха безмълвно. Учителю, шепнесе тя, азъ много съгрѣшихъ въ моя животъ, защото видѣхъ жертвитѣ, които се дадоха за менъ, колко скжпо платихъ за тѣхъ. Колко жертви станаха за моята красота и колко тежки дни оставихъ за мнозина, които ограбихъ. Колко мъже оставиха своитѣ жени и деца, колко синове измжчваха своитѣ майки, като ги чакаха по цѣли нощи и връщаха се въ отчаяние. Млади момци, които не можеха да ме спечелятъ, се пропиваха отъ мжка за менъ, а колко извършваха насилие на бедни души, за да утолятъ алчната си жажда за страсть. Видѣхъ майката нещастна, която стои всрѣдъ тъмния мракъ да чака своя опияненъ синъ, мъртавъ като трупъ, а тя съ сетни сили притегля го къмъ своята хижа. Видѣхъ майка съ треперящи устни тжжно стои до ключара на затвора, молейки го да я пустне да види своя мжжъ, който за такава хубавица, като менъ, убива своя съперникъ и сега е въ затвора. Тя му се моли да я пустне, а той я тласка жестоко — махай се, иди си, немога да те пустна. Тя го моли съ сетни сили — „за Бога, пустни ме! Не си ли билъ баща, незнаешъ ли що е дете, то умира, азъ искамъ да му кажа да знае и той, да се помоли Богу“ — И този ключаръ отъ жестокъ стана тихъ и кроткъ. Изпълниха се очитѣ му съ сълзи и не можа да устои на това тжжно и ранено сърдце, толкова любящо. Той реши да я пусне съ рискъ за живота си, но да даде помощъ на тази

измжчена душа. Видѣхъ много бедни майки безъ кърма, за да нахранятъ своитѣ малки, колко деца безъ насжщна храна и колко сълзи сж излѣни, за да платятъ моитѣ разкошни труфила и дрехи. Виждамъ колко жертви на птици, на животни сж станали, за да угодятъ на менъ — красивата мома. Колко градини съ цвѣтя се жертваха за менъ. Земята се постилаше отъ тѣхъ и се тѣпчеха, за да мина по тѣхъ. Колко убийства и отчаяния ставаха за мене, О, хиляди жертви, нещастия последваха за моята красота. Какъ да се освободя, кажи ми? Азъ искамъ само Богу да служа, научи ме. Ти си неговъ синъ — Месия, когото очакватъ всички. Избави ме отъ позора, който нося и отъ грѣха, който съмъ наследила. Измий ме, очисти ме отъ този гнетъ, който тежи на душата ми. Покажи ми пжтя, по който трѣбва да вървя и азъ обещавамъ, че ще бжда до края съ тебъ. Ето сълзитѣ, които текатъ, нека чрезъ тѣхъ да се измие моя грѣхъ и се пречисти всѣка мисль. Нека да бжда за примѣръ на всички ония, които сж съгрѣшили и да застанатъ предъ нозетѣ на добродетельта и нека тя бжде като основа на тѣхния животъ. О, Ти, който болни цѣлишъ, мъртви възкресявашъ, изцѣли и моя неджгъ и превърни го въ скжпоценна добродетель, изпълни сърдцето ми съ милость, състрадание и любовь къмъ моитѣ малки братя, които азъ измжчихъ съ моето нехайство и пренебрѣжение. Смили се, учителю, смили се, Сине на Отца, и приеми моята измжчена душа. И Господъ слушаше, гледаше Мария и четѣше думитѣ и въ сълзитѣ ѝ виждаше мжка и разкаяние.

Свѣтли звезди обградиха Мария, а въ сърдцето ѝ дойде избликъ на радостъ, въ която позна, че милостъта дойде. Тя се издигна и погледна учителя въ очитѣ и той ѝ каза: „Жено, прощаватъ ти се грѣхветѣ. Който много люби, много му се прощава“.

Въ стаята много очи гледаха и роптаеха въ себе си. Коя е тази и защо смущава учителя? Но Христосъ позна тази смутена мисль и каза: „Симеоне, имамъ нѣщо да ти кажа“.—Кажи, учителю. — „Имаме двама заемодавци. Единиятъ имаше малко да дава, а другия много и понеже нѣмаха, помолиха се на господаря и той имъ ги прости. Кой повече ще бжде признателенъ“?—Отговори Симеонъ и рече: разбира се, че онзи, който има повече да дава.—Добре, каза Исусъ. Азъ дойдохъ въ дома ти и ти вода не ми даде да си измия ржцетѣ, както правѣха твоитѣ дѣди, а тя съ миро помаза нозетѣ ми и съ коситѣ си ги изтри. Ето, два часа какъ е дошла и не е престанала да излива своитѣ сълзи и нейното сърдце и душа се измиха. Тя съ готовность ги дава да служатъ Богу. — Кой отъ насъ е билъ при нозетѣ на учителя? Да облѣе нозетѣ му съ сълзи и да направи чистосърдечна изповѣдь. Да е готовъ да даде сърдцето си, умътъ си и да пожертва своя животъ за Бога. Ний най-малкото което пожертвуваме по десетъ пѣти да день го повтаряме и съжеляваме за това, което сме дали. Где е нашата основа? Сълзитѣ на Мария бѣха най-хубавитѣ цвѣтя, поникнали въ недрата на нейната душа и цѣвнали на нейното подновено сърдце. Тѣ бѣха ефирни рози, неувѣрки, които падаха.

на нозетѣ му, но може да ги види само този, който люби. Доброто може да види този, който обича душата и само на него се открива. Мария е нашата душа, върху която сме натрупали много дългове, набрани презъ всичкитѣ ни животи. До като трѣбватъ опитности на човѣка, той върши всичко и влиза тамъ, където го водятъ неговитѣ желаня, които е приготвилъ отъ миналитѣ съществуваня и като ги придобие, той залага всички свои земни желаня, чувства, идеали и започва да расте и се развива въ Божественото. Мария опита всичко. Тя обходи всички низки мѣста и реши да ликвидира съ всички грѣхове. Тя се хвана за нозетѣ на Христа и му каза: „до сега бѣхъ зидарь на грѣха, но отъ сега искамъ да бжда зидарь на новия животъ“. Нека бждемъ както тази сестра Мария, която преди 2000 години ни показа своя примѣръ на искреностъ, смирение и преданностъ предъ своя Учителъ. Да не гледаме, че ще ни се смѣятъ хората, а да приготвимъ умътъ и сърдцето си и да ги дадемъ Нему, за да послужи на Бога съ тѣхъ. Има ли нѣщо по-велико отъ това да се омиешь съ собственитѣ си сълзи, да се очистишь съ своитѣ страдания. Този моментъ е най-великъ въ живота на човѣка. Всѣки, който иска истински да служи, той трѣбва да застане при нозетѣ Му; да приеме словото въ сърдцето си и да го проявява въ милосърдие, състрадание, въ обичъ и самопожертвуване. Колко още остава отъ живота ни и за кога чакаме. Грѣхове се трупатъ безъ да щемъ и безъ да знаемъ, защото, ако ний не вършимъ добро, злото е неизбежно. Ако нѣмаме милость къмъ брата си,

жестокостта е готова. Ако нѣмаме обичь, умраза иде. Ако нѣмаме чистота, ще дойдатъ всички стари приятели на грѣха, ще ни обградятъ и каквото сме събрали съ голѣми страдания, ще ни го отнематъ. Защо страдаме сега? Коя е причината? Защото сме продали духовната си енергия, а сега плащаме съ страдание, за да се очистимъ. Ето, виждаме колко трудно се плаща, какви жертви се даватъ и пакъ отново правимъ сжщитѣ грѣхове. При тази свѣтлина, която имаме и ни се дава отъ Учителя, ако бѣхме я прилагали усърдно, щѣхме да достигнемъ добри резултати, за да помогнемъ на много страдащи души. Мислимъ ли, че това, което желаемъ и не успѣваме, че това сж наши желанія? Това сж наши нѣкогашни желанія и желанія на нашитѣ родове, които сж ни създавали тѣла, умове и сърдца за тѣхна сгода. Кжде е идеалното сърдце, което е решило да служи на Бога и на своитѣ малки братя и сестри, както и на малки беззащитни сжщества. Ний така сме обвързани съ нашитѣ работи, че всѣки день все нови желанія ни се откриватъ. Какъ да угодимъ на своитѣ и на хората. И тѣй нека да се вгледаме въ нашия животъ и нека застанемъ така искрено, като Мария при нозетѣ на Учителя и да изхвърлимъ всички вехтари на мисли и чувства на наши дѣди и прадѣди, да се свържимъ съ неговитѣ живи слова, които ще ни научатъ какъ трѣбва да постѣпваме къмъ Бога и ближния. До като не възлюбимъ Бога отъ всичкия си умъ, сърдце и душа, ний не можемъ да бждемъ полезни на ближния си. Да не лъжемъ, че ще можемъ да постигнемъ нѣкакъвъ

резултатъ безъ усърдна работа. Въ домътъ ни ще има неприятностъ, страданията ще се низхвърлятъ едно следъ друго и ний ще клатимъ глава безнадеждно, че и при Бога нѣмаме избавление. Какъ ще имаме? Отъ къде ще дойде? Можемъ ли да получимъ слънчевитѣ лъчи, ако стоимъ въ зимникъ? Можемъ ли да чакаме здраве, ако не дишаме чистъ въздухъ? Можемъ ли да чакаме за храна, ако не сме поѣли нѣщо на нивата? И тъй нека всички да идемъ предъ Христа. При учителя на новия животъ и да застанемъ предъ неговитѣ нозе, както Мария съ чисто сърдце и съ пробудено съзнание, да откриемъ всичко, което сме сторили и да го помолимъ искрено да ни изведе отъ този животъ, който е товаръ не само на насъ, но и на цѣлия свѣтъ.

